

Liederen van weemoed, wanhoop en waanzin. Gevolgd door Liefdes-, klaag- en politieke liederen. Aliesjes poëziebundel I en II

Tymen Trolsky

bron

Tymen Trolsky, *Liederen van weemoed, wanhoop en waanzin. Gevolgd door Liefdes-, klaag- en politieke liederen. Aliesjes poëziebundel I en II*. De Bezige Bij, Amsterdam 1974

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/trol001lied01_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

Voor Alice

Deze gedichtenbundel maakt met de in 1975 te verschijnen verhalenbundel *Aliesje* deel uit van één werk.

Liederen van weemoed, wanhoop en waanzin
Aliesjes poëziebundel I

Liederen van weemoed en wanhoop
over en voor Aliesje

Door angst en wind

Door angst en wind
liep je
als 'n lege beurs
te zoeken
naar 't muntstuk van m'n stem
om die rinkelend in je op te sluiten
en nooit meer uit te geven

misschien.

En dan stond ik weer op

En dan stond ik weer op,
als de wind met m'n botten
verzameld in 'n zak
rammelend uitschoof op straat,
en riep...
om jou.

Ik stond op omdat ik hoorde

Ik stond op omdat ik hoorde
de waanzin van je lichaam in de wind,
je jasje scheurde schreeuwend van de bomen
en aan je lichaam rukten m'n woorden
kermend, huilend, ontzind.

En ik liep te zoeken naar je haren
naar de druppels aan je handen in de wind,
ik hoorde 't kermen en 't knappen van je tenen,
ik viel ruggelings in je tranen,
in 't grind.

Altijd ja

Altijd ja, jakkerde je,
rende je, rommelde, roofde!

Maar nu:
je rent en rent
en rooft niet meer.

Als 'n sleets hoopje vodden
zit je rillend op straat.

En ik: m'n hart,
m'n landschap links van de lier,
schudt klanken van 'n loutere, schreiende
leegte
leeg
in 't duister, droevig rioolroostertje
van je oor.

Als stumperig jouw vleermuiszwart gepiep

Als stumperig
jouw vleermuiszwart gepiep
opklautert
uit je oude ledikantje
en innig triest
de sprieten van muggen
benat,

strompel ik huilend en
oud als 'n kastelein
naar de schaduw van de fles
in 't venster
en zuip, zuip
en omhels die stoffige schim
van je kleine klokkende lichaam.

Ik kniel voor de nacht
waarin jij me ranselt
met de zweep
van je kleine krijsende
en kruipende verdriet.

De herfst

De herfst,
 met gebroken bretels zwiepend over z'n schouders,
 z'n broek tot op z'n knieën afgezakt,
 slenterde luid mompelend de straat af
 en keek nog eenmaal
 naar mij om.

JIJ BENT 'T
 riep ie
 die de bomen tierend aan hun schouderbladen rukt
 die geraamtes van bladeren maakt
 die waanzin en verdriet zaait
 in kamers en in kinderstemmen:
 ZE ZOUDEN JOU JOUW HERSENS MET 'N RIEK MOETEN PLETTEN!

En ik, Aliesje
 stond met verstikte stem
 m'n armen om 'n boom geslagen
 te huilen.

Als ik slaap I

Als ik slaap
dan is 't soms of ik de wind hoor
de wind
die op 't open veld
over jouw geraamte raast
en jouw gekerm om leven
opsmijjt tegen m'n raam.

'n Gekraak soms
alsof jouw kleine borsten buigen
onder de voetstap van de boer
en ziepend je melk als water
opspat tegen 't raam.

Als ik slaap II

Als ik slaap
en je voetstappen buiten weer niet hoor
maak me dan wakker
klop me met je adem op m'n oor.

Dan zal ik opstaan,
reusachtig,
en bijna vernielend kussen
de kleine kreunende treurwilg die je bent
je strelen door de toppen
van je krijsend, krawats tillend haar.

Want ik wil niet dat de desolate droefheid
stroomt door jouw ogen,
ik wil niet dat je wordt de nimf
van 't zwart jas jubelend water nee nee
geen schimmel onder de oksels
geen verdoemenis!
alléén: wilde ritmiek in je haren
en de bruine warme weelde van je huid,
je wilde hoofd.

Als ik slaap III

Als ik slaap
en je voetstap buiten weer niet hoor
maak me wakker
klop me met je adem op m'n oor!

Dan zal ik opstaan
en 't raam ontsluiten
dan zet je maar je voeten
van binnen in je angst naar buiten
hang je jasje maar droogweg
aan de ruiten.

Dan zal ik je voorzichtig naast me vlijen
je kleine lichaam kussen
je hoofd, je buik, je dijen,
dan zal ik sussen
tersluiks
de droefheid
van je minne tepels
daartussen.

Och, als de waanzin werkelijk komt

Och, als de waanzin werkelijk komt
zul jij dan naakt
lopen
en zonder raad
je peignoir opwaaiend van je enkels
hagelstenen rinkelend uitstrooien
en 'n mug
op de rug
van de straat
kussen
die bibberend wat zaad stort
in 'n watertandend riool?

Als 'n krekel mij jouw naam zou willen roven

Als 'n krekel mij jouw naam zou willen roven
niet alleen
maar ook
als 'n krekel mij borstschildig zou vragen
jouw naam te mogen lenen
zou ik woedend springend als 'n sigaretteteuk
in 't stof rondgraven
en huilend m'n hoofd
te ruste leggen op 'n
leeggedronken spinnehoofdje
of zoiets...

Als jij, klein als 'n zigeunerin

Als jij, klein als 'n zigeunerin,
zult janken om jouw kleine poolzon
zinkend in 't water, tussen 't hout
van splinters, en stammen die 'r drijven,
als de wind je tent aan flarden scheurt,
en om 't oud gebeente van jouw moeder
snerpt en gilt -
zal ik komen
jouw poolzon zoeken
en je opnemen in m'n armen
om verder verder voort te gaan
met jou naar oude oude hutten
bergen en verhalen
waarin 't houtvuur rondsluipt
en ons laaft, laaft
als kreunende schapen slapend
op 'n bussel mompelend stro...

Vergeefs

Zonder de weelde van 'n droom
zocht ik naar dekens op straat
om jou toe te dekken
daaronder

en daarnaast
ikzelf m'n botten te spreiden
onder de tepel van je schreiende hand.

We zochten de jammeringen van 't riool
en keerden
de dageraad onze rug toe.

We sliepen in de tenen van tintelingen
en kusten de kots van de kikkers
we sloegen de sluitsteen van onze liefde
stuk op de stank
van de rioolstenen.

Je omhelsde de ratten
die ons laatste lied kapotzongen.

Straks als je zelf je kraai

Straks als je zelf je kraai geworden bent
 in de kale boom boven je huis,
 straks als 'n stille egel sluipt,
 van weemoed weent in de donkere scheur van je haar:

maak dan zonder vrees
 die sprong.

Maar laat mij tevoren
 als je tong radeloos naar adem zal slikken
 vergeefs
 tersluiks
 nog wat liefde uit je mond likken.

Dan zullen de krekels blaffen

Dan zullen de krekels blaffen
 met hun geweren rondlopend in de bergen
 midden in de nacht;
 midden in de nacht
 zullen ze hun schilden schroeien
 aan 't kaarslicht;
 't meisje zal hun ogen te knisperen leggen
 en hun benen afknippen
 en tussen stenen pletten!

Maar zal 'r,
 zal 'r na dit alles
 nog wel iemand zijn
 die jou jouw haarband
 vast zal kunnen spelden?

Shonuto's terugkeer

Als de roekelozen elkaars tong hebben gevonden
geschaard zittend om 't grote vuur van Dood en Terugkeer,
hurken wij bevend neer
aan de rand van die scheur in de Aarde,
ik, in m'n verrot, vergaan, verkreukeld kostuum
jij, in je kleine besluiteloze rokje,
jij in de regen
jij met je tranen in je haren
terwijl je roept, bezweert, zingt
tot: de wind d'r hoofd boven de aarde tilt.

Jij betovert, bezweert, bezingt d'r,
tot d'r vel glanst, d'r haren vorm zoeken in 't zand,
tot ze d'r zwarte stukjes uit takken
bladeren en rivieren
samen heeft getrokken tot 'n vlezige mond
waaruit ze praten wil en... die jij kust,
waarop ik uitgeput en... urenlang rust.

Aliesje

Aliesje,
als de dood,
als de dood jouw vlechten streelt,
als de dood jouw vlechten krenkt,
als de dood jouw ogen schendt,
jou likt,
jou openknaagt...

waar zal ik 't knarsend zand scheppen
dat jouw huid is, jouw hand,
waar zal ik de wind zoeken
die jouw lijf levend blaast,
de stem
waarmee ik jou in lijf en leden uitspreek?...

En ik werk en ongemerkt
onder m'n hand vandaan
kruip jij over 't papier,
'n klodderig spoor van letters achterlatend.

Als in de stal van m'n gedichten

Als in de stal van m'n gedichten
't stro stinkt, de lamp
flakkert, de koeien slapen,

trap ik woedend de deur open
en strompel gebroken naar buiten,
sla ruiten in,

huilend
omdat je van m'n bureau
lachend op de grond bent gesprongen
en ik je niet meer vinden kan!

Anekdoten, ontleend aan onze konversatie
her en der d'ruit geplukt

Retorische vraag

Was ik daarom vanmorgen
weer zo vol zorgen

omdat ik je
toen je weer zo in-droevig
in m'n kussensloop
kroop -
vannacht
weer zo spinzacht
heb verkracht?!

Misverstand*Anekdote voor jou*

‘Rennen! rennen!’ riep ie,
 nou, ik rennen
 dat spreekt!,
 tot ik 'n paar kilometer
 verderop besepte
 dat ik vergeten had te vragen
 waarhéeën?

En dan te weten*Vertelseltje*

‘Daar gaat ie!’,
 riep 'r een.
 Wij 'r achteraan: dat spreekt!
 om de ruïne
 door de sloot
 over 't weiland
 langs 't kerkhof
 door de stad
 tot we 'm hadden
 tenslotte.

En dan te weten
 dat we 'm nog geen minuut later
 weer hebben losgelaten.

‘Ik ben God’ (oftewel: Moment van onbegrip)

‘Ik ben God
 en jij bent 'n kind
 dat aan m'n hand loopt’,
 zei ik

terwijl ik je van opzij schuw aankeek:
 'ik kan 'n roos
 z'n handjes afhakken
 en 'n kaktus op 'n spoorboom
 laten dansen',
 ging ik door,
 'poeh poeh' zei je
 'nee echt,
 als ik zeg:
 sta op
 en vermenigvuldig u
 dan springen ze juichend uit hun doosje
 dansen de horlepiep
 en paren tenslotte'.
 Ik zweeg.
 Ik dacht dat je me niet geloofde.
 'Ook goed',
 bromde ik,
 'dan maar niet!'

'n Spraakzame tegel

Vertelseltje voor jou

'n Spraakzame tegel
 zei tegen mij:
 'Als je de staatsloterij wint
 moet je de helft
 aan mij afdragen',
 en dat beloofde ik.

Nu zul je zeggen, Alies:
 'Maar hoe kan dat nou,
 dat kan toch niet?!'
 Maar ik zeg:
 'Als ik 'm win,
 dan zal ik 't dóen ook,

maar ik win 'm niet
 want ik doe 'r nooit aan mee:
 aha, maar dat kon
 die spraakzame tegel niet weten!!'

De toren

Vertelseltje voor jou

De toren sliep laat
 't was 'n enerverende dag geweest:
 drie keer nat geregend
 zes leiendekkers met ladders op z'n schouder
 en dan die hele dag maar staan.

En 's morgens moest ie weer fit zijn,
 als de missen begonnen;
 dan kon ie ook niet
 zomaar muf liggen te snurken!

God! god!, wat 'n leven als toren!

De generaal

Realistisch tafereeltje I

Met 't besluit
 in de hand
 kwam ie de trap afgehold
 en zwaaide:
 'Dóden, dóden zullen 'r vallen',
 had de generaal gezegd,
 'en als 'r geen dóden vallen
 dan lévenden!
 maar vállen zullen ze
 al moet ik ze zelf kapotschieten
 (en omduwen)!'

De dictator***Realistisch tafereeltje II***

Over de molshoop
kwam ie aangegaloppeerd
't gras dook diep in de grond
de elfen staakten in de garages
de reparatie van hun dorsmachines
'r viel 'n doodse stilte.

Toen is ie van z'n sprinkhaan gestegen
en aan 't werk gegaan:

kop na kop sloeg ie af
van de halzen die zich uitrekten
OM HEM TE ZIEN
krakend heeft ie ze verorberd.

Toen is ie weer op z'n sprinkhaan gestegen
en weggereden.

Fabeltje

(over de mol, kever, krekel, mier, sprinkhaan of wat 't dan ook heeft mogen zijn; aanschouwelijk verteld)

Met de rode spikkels
 van de geroofde kriekels nog om z'n bek
 wroette-n-ie zich boven de grond:
 'ha, ha'
 als 'n reuzeluis véerde-n-ie uit de zwarte aarde omhoog
 en zette-n-'t op 'n lopen
 onderwijl ja onderwijl
 krukjes fabricerend
 uit zwart vermolmd musterdhout
 voor 't geval ha ha
 hij z'n beste beentje niet meer voort zou kunnen zetten
 'wie krijgt mij!'
 schilfertjes waaiden op
 bij 't kerven van de krukjes
 die... die...
 die nodig waren ja
 want daar ging ie
 glippend over 'n slakkespoor
 en toen
 toen futselde-n-ie de krukjes
 onder de oksels van z'n pootjes
 en rende, rende door
 voor z'n leven
 en lachte
 'ha, wie krijgt mij
 ik kan rennen, lopen, springen
 wie krijgt...'
 bats, daar lag ie
 want: de krukjes waren vermolmd
 en 't gevaarte...
 't gevaarte ging voort
 en verpletterde-n-'m!

moraal: zo ziet u
lach nooit
voordat u zeker weet
dat uw krukjes niet vermolmd zijn.

Poging tot ontmoediging *Opgedragen aan Henna*

Dan stak
 nog wel ergens 'n pier
 z'n kop
 boven de grond en riep:
 'Liefde wordt niet meer uit kelken gedronken
 zoals weleer, van goud en zo,
 maar als 'n eenzaam avontuur
 geleden
 tot we tot op onze draad versleten zijn'.

'Ja, ja' riep jij,
 'jij bent zoals die kabouter
 in dat toneelstuk
 waarin ik voor de eerste keer
 verliefd werd
 jij bent zoals die kabouter

die zong:
 "Niemand weet
 niemand weet
 dat ik Repelsteeltje heet",
 niet?'

'Ha, ha' riep ie
 hij stak z'n beide armpjes
 schaterend van plezier
 in de lucht
 'ha, ha'
 plotseling
 'n hevige rukwind
 die rukte z'n bolhoedje
 af
 sloeg

z'n zwart parapluutje
uit z'n hand:
wég was ie!

'Liefde wordt niet meer uit kelken gedronken
zoals weleer, van goud en zo
maar als 'n eenzaam avontuur
geleden
tot we tot op onze draad versleten zijn'
mompelden wij.

Nieuwe poging tot ontmoediging

Droefgeestig stond ik in de spiegel
 boven jouw bed
 m'n tranen te tellen
 toen je aan m'n trui trok en
 - vertaald in mijn taal -
 fluisterde:

‘Ontvlucht de sokkel van de weemoed’
 en
 ‘Vergezel de vlooiën naar hun markt...
 ruim puin met de mollen.’

Dat was mysterieus
 ik lachte
 en dekte je in je bedje toe
 met vijf kleine sprookjes
 maar
 o god
 al weer zo godsganselijk droef.

‘De roek sluipt door 't koren
 de kloek spaait de sloot om
 de snoek klimt in 't riet
 niemand, niemand die 't ziet’

Je lachte nog.

‘In de vochtige katakombe van 'n keveroksel
 ligt 'n roofwants
 'n ei te bakken
 op sgaskomfoor van skevers giftige woede!’

Je lachte luidkeels.
 Toen 'n raadsel.

‘De lentetepel kent geen glorifiëren
de zomersloot geen droeve zucht
als de winterwortels algebra leren
wie plukt dan die zotte vrucht?’

‘Ik denk: “de herfst!”’ zei jij.

Maar toen ik voortging met:

‘De winter rust niet
de winter klinkt
’t glas
met kristallijnen hein!’,

zei je niks meer.

En toen ik vertelde:

‘t Mes schoof langzaam voort
over de horizon zoals ’t hoort
de niets vermoedende keel tegemoet
van ’t schreiend áárdvarken’,

hilde je
weer even hard als ik!

Onenigheidje

Over de regen kwam je aangewandeld
je haar in je kletsnatte kapusjon
je voeten zingend in je schoenen
mompelend
boos
omdat ik je weer in de steek had gelaten.

Veerkrachtig kwam ik
om de hoek van 't huis gesprongen
lachend, met m'n armen zwaaiend
zo verschrikkelijk blij was ik!

Maar je liep me onverbiddelijk voorbij
je omzeilde plassen.

Zelfs toen ik
hulpeloos, smekend
voor je in 'n plas met water lag
omzeilde je die nog.

Je wilde zelfs niet eens meer over me héén lopen.

Guido Gezelle en ik

Literatuurles

Eerst Guido, zei ik
ja, eerst Guido, zei jij:
de bladerkens hangen wankel
te rinkelen van licht
belletjes van libelletjes de vleugels
witte fladderende vleermuizenteentjes.

En nou jij, zei jij
nou ik dus:
rupsen marcheren over 't planken bruggetje
als over de snaren van 'n viool
schreeuwend van woede staat 't mos
met 'n riek naar algen te gooien
met uiterste krachtsinspanning tracht
'n dennenaald 'n eikel
uit z'n dop te lichten
'n luis lacht lomp omdat ik in 'n vlaag
van waanzin langzaam lig te zingen.

Liederen van waanzin
over en voor Aliesje

Toen

Toen
toen riep ik
als gek geworden:

waarom?
waarom?

omdat
omdat
omdat dat ene aardvarken
dat ene aardvarken

vlóekte!...

Ginds! ginds!

Ginds! ginds!,
 waar wind de tong van jute trekt
 uit kieren dof van dronken schimmels
 weet ik, weet ik jou, Aliesje
 en strompel, strompel voort
 over schurftige keien waar wind
 doorheen rakelt als door de
 scheuren in 'n oude vermolmde kever.

Aliesje, uit die vunzige greppel
 van de nacht zal ik jou beuren,
 jou kussen en kleden,
 door vlagen nacht zul jij lopen,
 jouw keep geranseld, geroofd door de wind,
 jouw haren jankend, snikken
 likkend uit holle handjes van de mot.

Maar ginds! ginds!
 waar 't krijsen is
 't striemen van de nacht
 waar de wind jakkert aan de ruiten
 waar 'n kat gillend siddert in vlagen wind
 dáár, daar zul jij niet blijven
 ik kus, kus 't gruizelend kruipen van stenen
 in handen die krimpend katten strelen
 ik til in hortende omhelzing de warme
 vacht van lief en leed aan de borst
 die huilt en zingt om waanzin en ellende
 waar jij bent, Aliesje
 waar de dorre heks van de winter
 stuipen telt, waar stervende krekels flakkeren
 in de lamp van de immer skeletvillende dood
 in die nissen, daar, Aliesje
 daar zul jij niet blijven
 ik zal 'n suizende sprong voor jou roven

van de mand beurende, nacht telende
Dood!

D'r had 'n vachtverscheurende storm gewoed

D'r had 'n vachtverscheurende storm
gewoed, skelettenkopjes lagen rondgestrooid
'n sleutelbeentje uitte 'n droeve klacht
over de krankzinnig spinet spelende spinjoen,
de wind vlaagde nog na,
rondrakelend sliep de stilte.

Niets krijste nog, niets krampte nog of kreunde
de gillende vliegenzwam had gorgelend nog
inkt gespuugd en godslasterlijk
met uitgerotte schelpensmurrige geworpen
gekookt in 't rancuneuze keteltje van de
moordzieke, in zak en as gestoken
tering telende toverkol
maar speeksel overliep z'n tong
en kwaakte roffelend aan 't bloederig oor
dat ruisend afbrak en scherven van
titanisch onheil spreidde over 't bos.

Dat was 't laatste geweest:
ijs en rijp sliepen met lange benen
langs machteloze, kleumende wolfsklauwen;
de winter sliep op rozen
de skeletten ontbeerden hand en tand
verruïneerd en verzameld in de wangzak van de wind
de dood had 't landschap gebroken
duisternis alom.

Vanonder 't mos de ijle snik:
'WAAR, WAAR BEN JE...?'

't Is de waanzin weer

't Is de waanzin weer,
 't neerslachtige verdriet van de herfst
 dat 't tafeltje doet kraken en kreunen,
 't torentje sjokoladebekertje moeizaam leunen
 terwijl ik vol angst
 m'n hoofd verborgen hou
 in 'n gekreukeld
 nat gehuild stuk krant.

In de stoffige leeszaal zoek ik je
 en ben je 't weer niet
 die als 'n spin klimt door 't stof
 en schuil gaand in 'n scheur
 schuchter naar me oploenst.

En ik rén, rén rond!

En hoor opnieuw de wind en vrees:
 'Als de dood, de dood
 z'n stormram zal torsen
 op de schouders van de wind
 als de winter, de winter
 met z'n laars van tocht zal trappen
 onder de spleet door van de deur
 en ik heb je dan nog niet gevonden...!?!'

Dan zal ik toch nog naar je blijven zoeken.

En als ik je gevonden heb
dan zal ik je ogen kussen
de tranen drogen in je stem
dan zal ik m'n hand
op je schouder leggen
en zeggen
'dat de wereld maar 'n kleine hand
jouw kleine hand vol waanzin is!'

D'r is 'n chaos gaande

D'r is 'n chaos gaande,
 ik kan geen huis meer vinden,
 wie strompelt 'r niet van takkebossen bezeten
 't pad omlaag,
 wie staat 'r niet mompelend
 op de top van z'n berg
 met 'n fluitketel in de hand.

Hier kan ik geen bladen meer bundelen,
 geen snikken begraven in m'n hand;
 hier kan ik nog maar schuchter 't tapijt van tafel trekken
 en de wormen bedekken in 't zand.

In de grond misschien.

Als alles om ons heen uitbundig scharrelt
 en roest zoekt
 gaan we koortsachtig naar kinderstemmen zoeken,
 en ik naar de jouwe, Aliesje.

Naar je bruine half gebroken schouder die
 onder gemompel met 'n mond vol zand
 om liefde schreeuwt
 EN IK ZAL JE VINDEN!

Ook al zal de dood
 zelfs onze maar amper bedoelde glimlach
 willen smoren.

Onze glimlach om de blaren die
 niet meer zullen vallen
 op de aarde boven ons hoofd.

Vernietigend is deze stad

Vernietigend is deze stad
 gehuld in donkere, nachtelijke rook
 waarin standbeelden mompelend hun krakende verzen opzeggen
 waarin de stenen van de straat sputterend en
 spugend opkruipen tot gedrochten van heksen met
 marmelade bulten over hun borsten
 gekweld door kwijl
 dat bij vlagen onverzettelijk zingt
 over jassen en kudden hermelijnen
 gedreven onder de stok van de stank.

Aliesje!
 jij bent 't kind
 't donker kind
 dat tussen sterven en zingen
 wappert aan de tepel van de
 grootste, wind schrokkende heks!

Dat kind, dat zingt in de wind
 de krankzinnige ode over tepels en vogels
 een lied dat rafelend afbreekt...

Dat kind, dat zingt in de wind
 over lantaarns hakkende dwergen
 die zorgeloos oprukken onder 't groene vaandel
 van gekscherende ganzen en telepatische tenen
 telefoonmasten en gekrenkte liederen inslaand,
 en liederlijke oden over gebroken drempels smokkelend..

Dat kind,
 dat oksels om zweet bedelt
 dat van 't schaamvocht drinkt
 van de melk en nacht morsende heks
 dat kind... Aliesje
 dat kind...

Nee, nee, niet dat kind:

Aliesje: zing,
zing in de wind!!!

Als 'n tong 'r mos eet

Als 'n tong 'r mos eet
en de wind 'n vogelsnavel loslikt
ga ik geen rozen plukken
in de nacht
waarin 't doodskopje
overstelpt door moeheid
door 't dorre hout rondrakelt
hier en daar rotte insecten strelend
krekelbeenderen rovend en paddestoelen brekend.

Want, zo gaat 't verhaal, Aliesje
hij knakte en knakte
wong 't gras tot bloederige hopen
sloeg kevers tot puin
graaide diep in de hollen van mollen
en rukte vacht na vacht
van skeletten
die opkrulden van pijn en snotterend
hun laatste teentje afbeten.

Toen ging ie brieven schrijven
aan de nabestaanden
hij kraste
en krijste onderwijl
vel na vel dat rilde
en gilte onder ingehouden pennepunt
't joelde in 't onderaardse
de wurmen spoelden kreupel
door gewortelte van sla en sperziebonen

en sloegen hun staarten klappend
 op ronde blokken klaphout
 de muizen renden aan en aan
 vol zorg en huilden
 omdat de in paarse keep gestoken
 uileballen
 idioot lachten...

Als 'n tong 'r mos eet, Alies
 en de wind 'n vogelsnavel loslikt
 ga ik geen rozen plukken...!

Brief: Beste Alies

Beste Alies, de winter nadert
 en rukt hier en daar al schaars 'n schapepoot
 uit de sneeuw, die kuchend houterig hoest
 knopen rennen met naald en garen
 de knotwilgen af
 de theehuizen binnen
 in 't versleten dorpje van Doornroosje
 waar 'n tamme toverkol plast
 arm in arm met 'n prikkeldraad etend
 kaboutertje dat opgeruimd en angstig
 vernieling opvoedt in 'n duivenhok door
 rattenharems en feeën geplaagd.

En dan de tergende toverspelling telkens:

Wacht maar af
 ook 't konijn zal eens 't koolblad smaden
 de mees zal moes zoeken
 en de worm speelt verachtelijk met z'n tong naar jou
 en schreeuwt:
 jij moet de vlecht niet strontziek maken van weemoed
 die sluimerend slaapt in ogen door kevers besprongen:

hoor dan toch 't druppelen van Drassige Dries
opdrogend in de jaszak van broeder Roes!

Als 'n bloedserieuze mol

Als 'n bloedserieuze mol
sloeg ik me zo goed als 't ging
door 't kapok
hier en daar 'n duffe muis
uit z'n nestje stuntelend
tersluiks 'n halfsluwe slagzin schutterend
zoals van
't is voor jou, voor jou
dat ik 't doe'
en dan weer voort, gruwelijk graaiend
en van je
ledikanten kantelend, vleermuizend muizend
vlooiën ontluizend
en ellende overstemmend riep ik luidkeels
'm'n gekke stem mag dan kakelen
als 'n kip in 't donker
als 'n spook rommelen
in 't achterschuurtje van 't schots en scheve
schreiende heksenpooiertje...'
en dan ritselde ik 'n rups
tot gekwordens toe onder z'n oksel
sprong 'n éénoogtor in z'n puis -
terig kieuwhuis
lááide, lááide brokken brandstof af
in slaks z'n timmergereedschapskistje
slóeg, slóeg nog eenmaal toe
rende, rende
maar struikelde
over de voor mij slinks
ingekuilde hazelip...

De handen voor de ogen stierf ik
 nog diezelfde eeuw en
 werd vergeten,
vergeten!!!

Ik kan wel weer snikken

I

Ik kan wel weer snikken, Alies
 't is hun 'r weer om te doen geweest
 al die mottelarven
 al die spinnen met verkrompen pootjes
 en gebroken vlinderdasjes
 schommelend in de klok van de wind
 al die muggen met gekraakte lendenen
 gekreukeld uitstekend boven 't gras
 d'r heeft weer 'n stiekeme storm gewoed
 de gesmoorde glimlach van de lente
 strompelt ridikuul bangelijk
 onder de regenjas van broeder herfst.

II

't Is waar, 't is waar
 schreeuwt de mot
 ik heb 't met eigen ogen gezien
 dáár, daar gáát broeder herfst
 grafstenen slepend, lijkwaden omknopend
 hij was 't die de oogballen van m'n dochttertje
 belikte en uitwies
 schuierend, besluerend
 met dood omfloersend schuimt hij 't bos af
 hij is 't die de knipoog stilt van 't tierend gevogelte

't konijne-oog beslijmt en uitdooft
 de pip plant in de bek van kanarie en huismus
 ja, ja, hij is 't
 die waanzin zo lichtelijk goedmoedig oppookt
 en neerslaat
 gewetenloze steensjouwer van de dood.

III

Ontwaak!!!
 goedgebouwde mienteller
 besmuik z'n voetstap
 kniptor! kniptor!
 waar zijt ge?
 hanteer uw knipmes
 wij trekken op! en gij
 roltong! splijtpoot! vlamcel! gifklauw!
 waar holt uw giftige toorn?
 uw bloeddorstig prikzwaard?
 wij gaan te lijf! zeg ik
 wij gaan te lijf!!
 laat woede koken, wij rukken op
 de herfst zal z'n haren verliezen
 en naakt als 'n aardworm 't bos doorrennen
 uitschudden zullen we 'm
 als 'n schrale bosbes de winter injagen
 kreperen zal ie
 maar dat is niet alles, zeg ik u! dat is niet alles!!!

Zonder scheurtje, zonder schuurtje

't Kikvorshandje rende
 rond in 't riool
 en riep dat 't wilde wonen desnoods
 in 'n stinkend scheurtje van cement
 of in 'n oud vermolmd schuurtje
 maar dít niet meer
 nóóit meer
 als 't kon.

En 't riep en 't rende
 en 'r kwamen troebelen in 't water
 vlooien vilden hun pootjes
 van puur medeleven
 luizen sprongen uit de vachten van ratten
 en trommelden, trommelden
 vuige ogen boven water
 van insecten die likten
 likten aan 't bloedend kikvorshandje...
 Na die ontroering
 vervlakte weer 't water
 van dit troebel ondergronds moeras.

D'r gaat 'n huilend geluid
 rond in de riolen
 en als 't kikvorshandje niet is doodgebloed
 dan rent 't nu nog...

zonder scheurtje, zonder schuurtje.

'n Zeldzaam tragisch geval

't Was toen dus dat ie plotseling riep:
 vlugger! vlugger!
 elk woord spatte als bloed uit z'n mond.

Blind stond ie op de keverrug
 met 'n steelpan in z'n hand
 schuim op z'n mond
 de bloeddorlopen ogen op m'n oude moeder gericht
die toch al in angstwekkend tempo
 lag grijs te worden
 maar blijkbaar *nog niet vlug genoeg!*

De verstotene!!!
 want hij wist dat de heksen
 onder de paddestoelen krabben roofden
 dat de viool hartstochtelijk paarde
 met de langharige werkschuwe loopkever
 dat de mossen krachtoefeningen uitvoerden
 onder aanvuring van de hermafrodieten.

Daar stond hij
 tussen kaas en spek
 op de kelderplank
 hij *kon niet meer.*

M'n moeder stierf gelijktijd
 volledig grijs!

'n Wespenmoeder

'n Wespenmoeder
had juist d'r zog
in 't schedelnapje
van 'n afgestorven mier
gespoten
toen 'r 'n ezelsoor
om de hoek kwam.

Met twee behaarde handjes
wilde hij 't napje onder
d'r hoede uittrekken
de twee behaarde handjes
lieten 't napje vallen
de wespenmoeder grijsde!

'n Klompenmakersmesje hakkelde
van oorlog en innig verdriet
de winter zette 't op 'n lopen
dwars door de hooischuur, z'n ijle been
schrammend aan de ploeg, de
kippen van stok jagend, spinneweb-
ben meesleurend en spinnekopjes
één voor één met scherpe
wintertandjes ontschillend...

Toen, toen dat gebeurde
kreet ik 't uit
en begroef m'n oog
met waanzin geslagen.

Maar ondertussen
in 't theeketeltje van m'n tante
tongrolde 'n eikel verachtelijk
en riep (anarchistisch):
't Perevuur rent rond

in de bast van de bomen,
 met 'n kapzeis lammen en kreupelen lavend
 en lepelend
 in potten en pannen
 van heintje de liefallige die
 lachend de aap uit de mouw
 trekt en met somber gruizelgeluid
 't skeletje d'rvan
 naaldhakkerig vermorzelt
 heintje!! mager, mager heintje!!
 laat de rikrakker niet sullen
 laat de mestkever 't riempje
 niet strakken
 want op de schaats
 slaat ie de waanzinnigste
 rukpasjes uit
 uit 't kwakend oog
 van de kwartel'
 dat riep ie
 en bloosde eikelachtig.

En toen m'n tante
 die spokend danste over 't
 gillend roostertje van de gootsteen:
 'Vim, vim
 en schuurpapier!
 krijste ze nog luidkeels
 maar 't was te láát...
 de afvoer gorgelde nog na
 toen ze slurpend en slikkend
 werd ondergedompeld.

Toen
 toen dat gebeurde
 kreet ik 't uit
 en begroef m'n oog
 met waanzin geslagen.

'n Tere kreeft ben je

'n Tere kreeft ben je
 die 's nachts krassend met scharen
 kruipt
 over de schilferige schurfftheid
 van 't vleermuizenhol: de nacht
 druipend in de regen
 roekeloos rovend
 spinnen bespottend.

En je vergeet
 dat je kroop NAAR MIJ!

Ik, die m'n matras verscheur
 m'n mes plant in 't bruine jute
 kraak! kraak! houder van jubelende ratten
 jullie die wierookvaten stoken
 en gloeiend poken de kille hoektandjes van muizen:
 AAN 'T KRUIS!

Ik vermoord jullie
 omdat ik schreiend van heimwee ben
 naar jou.

Dan kan ik wel weer roepen:
 'Hier worden luizen gepijnigd met horlogebanden
 hier kent de tor de priester
 die geselt met 't kruis van Kristus
 en martelt met 't blad van z'n brevier
 hier leeft de hond die donkere vogels vangt
 die leven onder de rand van de rook
 en heksen de wenkbrauwen uitrukt'

maar:
WAAROM? WAAROM?

Zoek dan toch mij, ZOEK MIJ!

Ik ben 't immers
die toverkollen bieten voeder
die de neusgaten van koeien lik en egels vederlicht begraaf
in 't licht spel ik m'n woorden om tot vogels
en was hen in 't water
d'r knaagt geen kroos aan jouw tepel
als ik de wilde haas hoog in 't donker strik en kus
d'r dansen muggen in de klem van de donder.

Ik ben 't die wacht op 't schrille knagen
van vliegen door oude boeken
in 't haar van de musterd
ben ik 't dan niet, nee?

Ben ik 't dan niet die kleden gord
om de schouders van rupsen stervend in de nacht
ben ik 't dan niet die waak over jouw vlinder worden
die plassen leegschept en modder van woorden zeef
tussen de draden van m'n druipend gedicht
roekoekt de uil dan niet onder de vleugellamme muis
die spaken opspit
voor 't roestig hulpeloos wiel?

Nee, ik ben 't niet
ik rafel 't knekelen van beenderen niet uit in
de doodkist van de winter
ik ontkleed de stuipen niet die kloppen in de kisten
die kikkers dompelen onder 't kroos:
'T ZIJN DE KIKKERS!! DE KIKKERS!!!

Ik kan 't niet zijn
in de holte van m'n schreeuw

in de holte van m'n schreeuw
kan ik 't niet zijn.

Ja, in de holte van m'n schreeuw.

In de holte van m'n schreeuw
slaapt de dode eekhoorn
sloft de oude kater naar z'n bak melk
en drinkt niet meer
in de holte van m'n schreeuw.

In de holte van m'n schreeuw
ben ik 't
die om bescherming
die om JOU roept

Nee, in de holte van m'n schreeuw
kan ik 't niet zijn!

Apokaliptische schreeuw om jou

Dat zal ooit zijn
als de eeuw ligt opgebaard
gaat 't allemaal verloren.

Dan gaat 't allemaal verloren -
't bloed gaat verloren
de glans van schelvisogen wordt mos
liefde wordt zand
de warme lach van de hassjiesroker
zal verdord liggen
tussen de mensen als krijtjesdieren
in 'n verwoeste zee
bladeren we mee
de maan krijst om antwoord
denk je
maar 't geknars heeft z'n tanden verloren.

o Nee, Aliesje!
ook dan blijf ik 't roepen:

‘Naaktheid en steen
gaan niet verloren!’
(‘en jij ook niet!’
huil ik
ook dan
misschien nog.)

Jij vindt de winter

Jij vindt de winter
aan de voet van de vos
als 'n eitje in 't gras
'n druppeltje dauw op de punt van je schoen
maar 't is de winter niet
nee, nee, 't is de winter niet.

Want de winter wrokt onder 't kroos
snuffelt snotterend naar losse lijkelijdes
de winter naait z'n sokken en
warmt z'n voeten in 't potkacheltje van de Dóód
de winter kaart met spinnen
in de holle kies van de paardekop
spuugt ijskoud naar dartelende muggen
door 't roestig oog van de naald
is de gesel van de mieren
nee, nee, jij vindt de winter niet
de winter aan de voet van de vos.

Nee, nee, voorlopig vind jij de winter nog niet.

Onder tranen geschreven

Aliesje,
ransel 't keffend lederbokje niet
smeeek ik je
ontvoer de mol die tergend langzaam zeepokken eet
niet
want in 't schuw schreeuwend veld
van wilde bij en tedere schlemiel
slurpen vlinders karnemelk
uit groene spenen van
waanzin bedrijvende kikkers
rukken speels aan etterende wratten
van ratten en roofzuchtige hommels.

Zie, over 't licht van de oosterkim
nadert 'n wandelende tak
z'n schurftige lendenen schurend
aan de boosaardige haaksprieten
van de eens zo nijvere neet-nu-skelet:
WAT ZAL 'R VAN HEM WORDEN?

Elf aangewaide liederen
gebrekkig opgetekend

I

Jij kroop langs de rozen omhoog,
 'n lied stond zwetend z'n bril te poetsen,
 zuigend op 'n schamele schemerlamp
 - 'n brandende fakkel, 'n insektenpoot in
 vlam, zingend in de treurige morgen -
 jij beplaste 't gras en
 omhelsde 'n kikker die zong
 en peultjes kweekte in 'n brokkelige,
 verlaten fietsbel, ach!

Je haren piepten, verkruiden in de wind,
 je oren huilden takkebossen leed onder
 insekten strelende stenen vandaan,
 je hakkelde, wind sneed - ach, de wind!
 kon ik je maar kussen, kussen op je kleine harp,
 sukkelend voort over hooi puntend, piano-
 stemmend mos, ach, de krekels, op waterige
 krukken bolbozend in de diepte,
 de diepte, ja, kroos, en daarna...

'n Krekel die 't hazepad koos,
 'n lied aan z'n achterpoot gebonden,
 'n kistje,
 en daarin!

II

Nooit dronk de herfst
zo woest z'n whisky,
brak zo onstuimig z'n liederen stuk
- met geknapte snaren afhangend in de wind, van
de takken, als gebroken spinnepoten -
nooit ranselde-n-ie zo gekweld
met verroeste vloeken luid jammerende
knotwilgen de regen in, rennend, -
zo zaagde-n-ie zo afgrijselijk rancuneus
hele bossen sagen omver,
geprikeld springend over luid urmende
bergen botten van eens geklonken hebbende sonnetten;
hele beemden elegieën sloegen luidkeels
aan 't zingen, strompelden hakkelend op hun
gescheurde versvoeten de bergen af;
hele kudde puntichten, getemd,
getergd, geslagen onder de zweep van 't laatste,
ranselend, ronselend rondeel renden radeloos rond
in 't dronken geklapper van
vergeten, vergeelde dichtertanden: Ahoi!

III

De regen kruipt over de nacht, de duif,
die dromerig in jouw haren pikt,
de wind: 'n oud paar sokken
rukkend aan 'n waslijn, ver weg, vergeten -
'n dronken dwerg, die hoestend
uit z'n hol komt, met gespleten schedel.

Ik zit beschonken onder m'n schemerlamp,
tracht duiven te vangen, wat
fietsende liefde afbrokkelend boven m'n papier,
de hengel die knapt, de vis
die rechtop brandt als 'n lamp in 'n knotwilg,
de winter die schreiend kurken trekt.

Zo ga ik naast je liggen, 't gras
is nat, hinnikt, kookt worteltjes op gas,
't prikkeldraad dat krakend
van 'n paardehals roest eet en de maan
groet die zich warmt aan dode dichteroeren:
ik lik je lippen!

IV

Ik kan de regen niet meer tellen
 die over de schutting waait,
 't oeroud krassen van de uil
 geeft geen krimp meer in de goede richting.

Nee, 't is 't zo ongelukkig mogelijk
 fantasieloos fiedelen van de herfst
 met z'n flauwe fluit
 dat de put jammerend en steunend
 in 'n mosgroene winterjas steekt
 met veel te lange mouwen, zonder gesp
 en zonder kno..., zo vertrouwd
 en op 'n split na volkomen, de waanzinnige
 die nergens naar stro geurt en theeblad
 en lepeltje van de boerin gulzig in z'n
 natte zakken stak
 toen 't deksel juichte omdat 't knakkend afbrak,
 zo knakkend dat de ploeg al gekscherend
 opmerkte: 'Dat is nou 's werkelijk geknak
 dat geknak... van die deksel daar
 boven de put!'
 maar de lente knakt niet,
 alleen de herfst knakt
 en weet wat waanzin is, zoals toen hij zei:
 'Theekop en -schotel waren schroef en moer
 onder eenzelfde dak,
 maar de put, die lompe boer,
 stak ze allebei in z'n zak,
 godverdomme!'

De herfst brak de stang uit z'n fiets
 en slenterde verder;
 triest was ie
 en sprak niet meer.

V

Ik kijk niet meer op
als 'n kraai schreeuwend ligt gebroken
op de heks d'r etterende, dode borst,
en niet meer zingt,
want de waanzin, de waanzin toch
heeft dit leven volledig verkreeld,
zoals toen, toen je over de heg kwam aangerend
met je weer bijna gewetenloos zwarte haren
tierend over je schouder en onwetend
dat weer bijna 'n heel nest nestloze wijnvarkentjes
met spijkers was vastgespiest op
'n kouseladdertje door 'n oorlogzuchtig
varken dat riep:
'Ze wiebelden,
en ontkurkten zich giechelend,
zonder verlof,
als dat zo voortduurt... snuf, snuf, snof!',
en hij snotterde slijmerig van
aanhoudend koortsgeschrei, z'n woede liep
schuimend over, als wijn uit 'n vat...

Ik kijk niet meer op,
ik kan geen emmers woorden meer tillen,
't dichtjuk ligt gebroken over m'n hart
en kraakt niet meer.

VI

Je rende rond door 't gordijn,
vrat grote stukken uit de buks,
snoot je neus in 't behang,
besprong de schemerlamp.

Ik zat in m'n vergaan, verkreukeld kostuum,
te oud om 'r uit op te staan,
ik keek machteloos toe
en jij kraakte, rende en roofde.

In de po bouwden drie luizen 'n piramide
bouwden aan hun herfst
bouwden aan hun lege, gekromde liefde
bouwden voor later
als de wind de kikkers inwekte.

'n Minuskuul tepeltje hikte,
kroop over 'n gedicht en
vergat de regen van krekels, tsjirpend, in 'n land,
ergens,
ver weg,
lang geleden,
nooit meer achterhaald.

VII

Daar slentert de waanzin weer,
 'n lamp als wapen,
 'n kreeft die op z'n schouder zingt,
 kauwend op 'n rafel van z'n werkjas.

'n Aardvarken slaat z'n banjo aan,
 'n dweil gaat zingen in 'n badkuip,
 'n uil snikt: heeft natte dromen!,
 de winter heeft, als naaister vermomd, de
 Liefde d'r jas ingenomen!

Ergens slijpt 'n schaar z'n zang,
 de kelder geeuwt, ontkurkt flessen,
 de mot dicht 'n hymne,
 trouwt de jukebox, baart
 snerpend 'n oud, reeds verroest fornuis.

Nergens meer 't heimwee van weleer,
 't gras is droog, bestofte weleer vaak
 krakend sprinkhaangebeente, de eik
 schuurt z'n oksels aan de wind,
 verschuift z'n pion,
 mompelt nog wat,
 beplast nog vlug 'n berk -
 dan stilte.

Volstrekt geheimzinnig de paal in de polder
 die breekt en geluidloos aan 't prikkel-
 draad rukt: z'n onhoorbaar lied,
 z'n voortschrijdend puntloos potlood,
 schrijdend over 't water.

't Heelal, voorthollend,
 aan z'n pols z'n eeuwig tikkend horloge.

In z'n rugzak 'n kistje, inhoud: Heimwee
schreeuwend, klepperend, kloppend,
al haast niet meer hoorbaar nee.

Nee!!!

De lamp flikkert, ploft, breekt.

Waarom!? waarom!?
vraag ik je!

VIII

Ik dronk van de bomen,
de elzelaren rookten zacht
hun pluisje uil: de tabak in de donkere
pijpekop van hun hol.

Ik treurde,
'n muis giechelde torren omver,
'n roestig scheermesje kuchte, en sloeg
hakkelend aan 't zingen.

'n Dode wesp besteeg moe 'n herberg,
z'n pootjes kraakten: daar lag ie,
als 'n kleine, gele lamp te branden,
lichtend van liefde, teder ontploffend:
'n knál! applaus!

IX***Diergedicht (oftewel: Pauselijk schreeuwend)***

Zwart en bekleed met galbulten betrad hij 't veld
't was eigenlijk niet om aan te zien,
slijm en ketter dropen sloom uit z'n rug,
't priestergewaad ving veel op: maar niet álles!

Onder horzels en wrattenbijters
roeide argeloos 't gerucht rond
dat hij 'r zelf schuld aan had
dat hij alles mee z'n bed in gesleept had,
van rode smalbok tot loopse harkwesp,
geen onderscheid in rang, ras of geboorte,
en dát kan toch niet
bij 'n priesterlijke hoog-ijdele aardhommel!

De kardinaal had 'n legertje mutsmotten
ten velde uitgezet, pauselijk schreeuwend:
vermoordt 'm, vermoordt 'm!
en die ook daar, die geelrode sikkelwesp en
die gestreepte kniptor, allemaal handlangers
van de stille, biddende, gekscherende aardhommel
die jullie hier moeten brengen,
hoog-ijdel of priesterlijk!
opdat ik zal oordelen en vloeken en de
knoopmier en urntjeswesp hun werk laten doen!

X***Sprookje over Heikal***

Heikal de hegmus
 tsjilpte lummelig
 vanuit 't holletje in de haag
 de dood had touwtjes gewonden
 om z'n pootjes
 teer de hand op z'n schoudertje gelegd:
 HEIKAL ZOU NOOIT MEER UITVLIEGEN!

Grote kastanjes butsten
 op de klinkerweg
 bladeren oud als schimmel
 schoven weemoedig voort of ritselden -
 triest vond Heikal
 dit allemaal, triest
 hij legde z'n kopje tussen
 z'n veren en stierf.

Met 'n plof
 viel heikal op de asfaltweg
 als 'n kastanje
 en BUTSTE
 Heikal was niet meer.

XI Ach, droevig drupt de kraan *Opgedragen aan Henna*

Ach, droevig drupt de kraan,
't gerafeld, moegehangen washandje
zucht bij z'n zoveelste omhelzing
van 't verweerd blokje Sunlight zeep
en schuurt de ongeschoren wang...
ach, droevig drupt de kraan.

Verbitterd, vol heimwee herdenkt
hij de tijd dat hij hing naast 'n handdoek
die dienaar is geworden,
dienaar van 't vuilnisvat,
ach, vernederd tot vaatdoek,
en eens z'n geliefkoosde hoeder en broeder.

En dan te denken aan de tandenborstel,
treurig piekerend in z'n troosteloze beker,
hij vergaart stof en vergeelt
en vergeet z'n liaison van vroeger
met de spin boven de spiegel,
verdroogd waaiend in z'n web.

Ach, droevig drupt de kraan,
't pak Drecht is ook leeg,
de spons krimpt,
de wasbak is gebarsten,
de stop is ook niet meer wat ie was,
alles lekt!
ach, droevig drupt de kraan.

XII

Met m'n jagershoed en slecht geslepen geweer
holde ik door de bossen
en zette vallen voor 't vals,
laag bij de grondse dichtwild, puntte m'n
geweer aan.

Ja, hij struikelde, m'n veer, m'n
aangepunt geweer, toen hij zong voor jou
dit kleine, luid piepende gedicht,
dit laatste lied voor de winter.

Eenzaam dwalend.

Gebroken flessen, gebroken liederen
de herfst, luid snikkend, als toen
nee, die komt nooit weerom, ach
zal nooit meer zo mooi zingen,
voor jou,
als toen...

Vijf vrolijke wijsjes
zonder notenschrift

Redengeving

Je bent nog te klein voor je kano
 alleen op zee
 je zult je boeg kapot varen
 op de zon
 op de meisjes van koraal
 op de bergen vol wormen
 die je handen stuk willen lezen.

Daarom
 je eet weemoedig van de rotsen
 je plukt stenen
 verzilvert schubben van vissen
 dood in de wind.

Maar WAT IS BETER:

Als 'n schol ruggelings te drijven
 in de blikkerende open pan van de zee
 als 'n olievlek op wankelend water
 of, in de oksel van 'n maannacht,
 schreeuwend te vallen als 'n traan
 uit 't oog van 'n meeuw
 - de mond van de zeester tegemoet
 die je vlecht wil kussen -

OF:

'n Hoed te vlechten voor de kindse oude man
 die bloemen bindt in jouw haar
 sombere mijmeringen te plukken
 uit de keel van de kolk - zwart, zwart, beneden je
 de vacht te kammen van de wind
 boven op de ruwe borsten van de berg.

Want WAT?
als de zomer behoedzaam springt
van rug op rug van inktvissen
naar onze kust
en jou niet meer kent!

In jouw zand paren vogels met vissen
knaagt 't gras aan de steen van armoe
en ook
liggen 'r beenderen van boten
te roesten in de rekken van de dood.

Jij
jij huilt
met je haren in de wind
roofzuchtig hunkerend naar geluk
naar de wind
die jou ontkleden en kussen zal
en móet en wíl!

Jij, m'n kleine negerin

Peinzend zie ik jou en denk:

'Jij bent als de kleine negerin
die soep slurpt uit 't bord op de stoep
op de stoep aan de voet
aan de voet van de president
de president van Amerika.

Jij die likt over de neus van de schoen
van de schoen die moet glanzen
de schoen van de president
die jou 'n bloedneus trapt.

'n Zwart kind ben jij
dat hangt aan de tepel van de rat
'n vrolijke luis in 't hoofdhaar van de natie ben je
'n luis die vernield, gededeeteerd moet worden
want jouw mooie dartele dans
is 'n tred op 't hart
van de katholieke kristus
de melk uit jouw schoolkindborsten verwekt
tranen van verlangen in de ogen van de generaals.

En dan nog
jouw lenige handen zijn kapitale goederen
in 't machinepark van de U.S.A.
jouw vurige lippen voer voor betalende schooiers
jouw schaamlippen vers vreten voor inkasserende pooiers
en voor mijn sluwe mannenhanden
zijn jouw kleine borsten buit.

Maar ik beloof je
uit de verguisde vertrapte tonen
van dit oude verbrokkelde lied
zal eens ieder jouw voetstap opvangen

zal ik je smalle aarden schouders
met kloppend hart
naakt strelen
behoedzaam
met trillende vingers
de rozen tellen
die bloeien in jouw hart.

Ik zal jouw schoen kussen.

Ode aan de dichter

Opgedragen aan Gerrit Kouwenaar c.s.

Doodvermoeid,
terwijl ik jouw dood voorspel.

Nee, nee, ik duld niet 't gedicht in z'n gekrenkte
dode jas, nee, niet de lome, gesmoorde pennekreet
die om verachting, om wraak loeit
die schurft kweekt in 't hoofdhaar van de gekende dichter
nee, ik vraag om de storm, de vloek, 't moordend gespuis
dat aanvalt, verslindt, vernielt 't theehuis
van de tengere, tellende teek Touwenaar,
de vergetene, de vervloekte van de geschiedenis!

Vermomd als tuinman
zal ik m'n hark punten, m'n snoeimes slijpen,
om dood en verderf te zaaien
in die heilloze tuin van jou,
vol schetterende maar nooit schaterende vogels,
in jouw machinepark
kreunend van dode, opgestapelde machines,
in jouw garage
van stotterige, stoffige automobielen:
jij, barkeeper zonder glazen:
krakende vernieling! paniek! moet 'r komen!

Ik zal de sleutels uit je mompelingen trekken
en luidkeels lachend breken -
de spaken van je invalidewagentje
zullen ratelend 't ravijn zoeken
de troost van de eendekop omhelzend
die gulzig slurpt
je gekrenkt geschrei uit je rottend oog!

De tocht! zal verwoestend door je murmelend
potkachelkje trekken,
je tener tepeltje opdrogen,
arme senator *se(nator = snate□r)* van Neerlands Kunstkabinet:
je zware pijp is uitgerookt, zeg ik je!

Justus de Harduwijn

Daar zat jij en speelde op je gitaar *Opgedragen aan Habakuk II de Balkler*

Ach, verloren onder de spijkers, dunne populieren,
stoffig staand op hun balk, hun woestijn,
kruipend over verschopte scharnieren
die piepend naar oud roest zoeken
- hun liefde, hun heimwee -,
eenzaam onder de idiote denneappels
- doodgetokkelde liederen, eenzaam als 't haar
in 'n oude eekhoornstaart, dun en grijs -,
liggend onder de versleten pennen, potloden,
hikkende puntenslijpers - dode dichters! -,
blind en uitgemergeld:

daar zat jij en speelde op je gitaar.

Daar, in maanbeschenen nachten:
hoe vaak zat jij daar niet,
hoog op je ros - je waanzin -,
je karabijn in de aanslag - je pen! -,
je gordel gevuld met patronen,
 rakelings schietend op laagvliegend dichtwild,
idiot, geluidloos lachend.

Je schoot huiveringwekkend scherp
dichters als duiven uit de lucht
en borg ze in je weitas, je woord:
't papier snikte, vertoonde brandgaten!

Nu zit je, oud en wijs
op je bladerhoop,
grijs en uitgeput als 'n steen;
je stoffig lied kraakt
als 'n uil in 'n urn, je snikt:
je laatste snaar knapte!

Je gitaar stamelt, stommelt,
ligt verlept als 'n bloem
'n kraai, 'n laatste kreet:
zwarte ruggegraat, door mossen bereden.

Je paard - je waanzinnig heimwee - hinnikt,
ligt uitgeput,
vreet krakend dode encyclopedieën leeg,
z'n eeuwig dauwloos gras,
vreet dundrukedities troubadoerslyriek,
z'n haver.

Op 'n stapeltje ligt 't allemaal bij elkaar:
de verroeste sporen, verroest ritme,
't gebroken rijm,
uitgeputte metaforen,
'n huilende hendiadis.

Je ros spuugt, kraakt,
kruipt hijgend nog eenmaal overeind
je gezicht - je laatste gedicht! - met schuim overspattend,
zet koers dodenrijk, Lethe
met jou, snurkend, je schaamteloos schurkend,
geen geestrijk lied nog ontkurkend,
goedmoedig grommend,
kwijlend op z'n rug.

Splinters heimweeïge gitaar
en mij, verliefde!, achterlatend.

Furor poëticus***Opgedragen aan Aliesje, Annemieke en Henna***

Als de treden van m'n poëzie zijn afgesleten
zal ook ik wel verstommen.

Nu nog springt 'r op gezette tijden
'n spaak uit m'n dichterdijk wiel
en ranselt de koude
zet 'n kras op de rots van m'n dichterdijk zelfvertrouwen
en zeg ik vol liefde:
'voor jou, omdat je de muizen van m'n waanzin
hebt gekust'.

Maar als ook 't afval is opgekocht
en de kopsleutel zal zijn verloren
om de loer
die de dood
als 'n moer
draait om m'n nek
te lossen,

dan zal 'n krekel, bij nacht,
opkruipen uit de grond
en klimmen naar m'n kruis
om te bevestigen 't vonnis
dat al zolang eerder over mij werd geveld:
*'Zijn leven was niet onverdeeld verdienstelijk
maar dan toch der waanzin gewijd!'*

Liefdes-, klaag- en politieke liederen
Aliesjes poëziebundel II

Op 't feest
acht sonnetten

I

Onder 't borreluurtje was je uitzonderlijk stil,
ik wist niet of je wat uit zat te broeden,
'maar nee', dacht ik, 'goede
manieren tonen ook altijd 'n goede wil.'

Eerst werd 'r koffie geschonken,
en die heb je, nadat je van 't gebakje
dat d'rbij geserveerd werd, 't schitterend slakje
room op 'n zitvlak uitgesmeerd had, netjes opgedronken.

Je was je nergens van bewust
en men zou in deze euveldaad nog wel berust

hebben, was 't niet dat je in dat cognacje
van die arme man 'n heel zakje

zout had leeggeschud en in zes glaasjes jenever
roeide in doodsnoed 'n vette, zwarte kever.

II

Je wilde biljarten, want je zat je te vervelen,
maar men was wel wat huiverig je mee te laten spelen,
want 't was 'n kostbaar biljart, met 'n nieuw laken,
maar omdat je beloofde alleen de ballen te zullen raken,

was men al gauw bereid tot 'n consessie
- men vreesde ook je agressie...! -
D'r werd opgelegd en jij stiet af:
hoe is 't in godsnaam mogelijk dat die bal zó straf

en met zo'n grote boog, 't hele lokaal
door vlóóg en vernielingen aanrichtte op 'n schaal

die zelfs jóuw verbeelding, toch maar al te grof,
in stoutmoedigheid veruit overtrof:

twee brillen, zes tafels, zestig glazen aan stukken;
twaalf familieleden liepen levenslang op krukken!

III

Je voelde 'r veel voor om 'n kaartje te leggen met
m'n drie debiele oompjes, die waren als haasjes
bij elkaar gekropen, en schenen niet van zins, eilaasjes!
om 'n kaartje met je te keren, integendeel; ontzet

keken ze je aan, je wist niet waar je 't had.
'Kom aan, jullie zijn toch...', zo trachtte je hen te porren,
'prachtige, ferme baasjes!', maar met hun dorre
ogen en gele snorren keken ze je stuntelig - 'n gat

in hun verstand hebben ze!' zei je later nog -
en troostloos aan. 't Kan zijn dat die smog

op hun netvlies je zo weemoedig heeft gemaakt,
in elk geval, je bent vreselijk buiten zinnen geraakt:

'Ik wil niet dood!', je ogen rilden in hun kassen,
en ook nog: 'Ik wed, ze kunnen niet eens meer plassen!'

IV

Ook jij had je stoeltje aangeschoven voor 't dineetje,
heel voorzichtig heb je overal 'n tikje
van genomen, van de appel en van 't ei, en 'n likje
pikante mosterd, en tenslotte nog 'n sneetje

tomaat; je was heel netjes, je hebt van je glaasje advocaat
genipt, en heel stipt en ook heel gewoontjes
heb je je bord volgeschept met chinese boontjes,
en parijse piepertjes, eerder bedeesd dan kordaat

ben je geweest en ook van de sjuu
heb je niet meer genomen dan 't menu

je toestond. Iedereen was vol lof over jou,
je werd bewonderd. Maar de stemming was wel gauw

veranderd - en heeft je dat verwonderd? - toen je daar
m'n oude vader verraste met die klapsigaar.

V

Niemand wist dat je zo muzikaal was.
 Je had, in 't holst van de nacht, 'n kamerstukje
 gekomponeerd, geschreven voor één luit, één krukje,
 één zaag ('n zingende!) en twee trekharmonikaas; gras

liet je 'r niet over groeien, je dirigeerde 't orkest
 en daarbij ook nog zóng je: o, wat zong je mooi!
 over lief en leed, over eikels met bultjes: te hooi
 en te gras sleepte je alles te pas. 't Best

vond ik - iedereen was nog in z'n schik - 't slot,
 daarin zong je, naar mijn mening, wel zowat alles kapot

aan wat 'r daarvoor nog aan leven had gedaan:
 m'n oude vader lag volledig voor pampus

en wat de 'elektriek' betrof: nu weer ging de lamp 's
 aan en dan weer uit: werkelijk, ik zag je nog nooit zo voldaan!

VI

Je had voor je orkesje 'n heel eigen bezetting:
 'n drumtrom, 'n triangel, 'n ksilofoon, 'n gong,
 'n vuilnisemmer, 'n wasbord en 'n ding-dong-
 bel, en daar moes je zelf zó om lachen dat de petting

die je uitvoerde met je gouwe, ouwe basgitaar
 je zelf ontging, je zette zowat álles op haar en snaar
 om 't goed te krijgen, en, wat ik bijna nog zou vergeten:
 je bespeelde zelf alle instrumenten, alleen! je zweette

je rot, 't was 'n vertoon, zo óngewoon, dat horing
 en zien verging, en daarom kwam die storing

- je speelde juist heel ontspannen 'n kwieke dum-dum-
 jazzmelodie, zo zacht en toch zo woest, dat zelfs je plectrum

'r van huilen moest! - wel héél ongelegen: je was bijna klaar,
 maar: D'R ZAT GEEN EEN SNAAR MEER OP JE MOOIE BASGITAAR!

VII

Later op de avond heb je 'n gedicht opgezegd,
 't was heel interessant, je had 't zelf gemaakt
 en vertoonde de manier waarop je ook je truitjes haakt:
 veel steekjes links en evenveel steekjes rechts.

'n Bont en hecht patroon was 't geweest,
 kosten noch moeite had je je gespaard,
 voor de addertjes had je veel fris gras vergaard
 en voor de steekjes water. Later wilde je bedeesd

't peil wat laten zakken, om ook
 de spijkertjes aan bod te laten komen, maar je rook

geloof ik, nog net op tijd onraad,
 want toen men 'schurkje, blaaskaak, onverlaat'

en nog meer van dergelijk fraais ging vloeken,
 hield je maar gauw op met naar stáálnageltjes te zoeken.

VIII

't Was voort laat en je was vermoeid,
 maar d'r had dan ook al heel wat bloed gevloeid
 en meen'ge zoute traan; maar nu, je liet je gaan.
 Iedereen ademde verlicht, want: hoe kon 't bestaan!

Weliswaar had ik de hele dag, geboeid,
 naar je staan kijken, naar wat je had gepresteerd -
 je had in vergelijking met vroeger alleen maar bijgeleerd! -
 maar zelfs ik dacht: 'Je lijkt wel helemaal moegestoeid'.

Dat gaf je zelf ook toe, je zuchtte
 en keek verdrietig naar de luchten

die daar ingelijst hingen; verveeld
 wees je de toasjes af, die in de rondte werden gedeeld.

Je wist wel beter: zojuist was je de keuken ingeslopen
 om de toasjes stilletjes in wat parathion te dopen.

De schaakmatch
veertien sonnetten

I

Jij had vakantie, maar 't regende weer
oude wijven met klompen en pijpestelen,
en jij zat je weer zo gruwelijk te vervelen...:
ja, 't louche weer drukte ons beide zeer terneer.

Daarom besloten we 'n match te gaan schaken,
maar daar moesten we eerst 'n tafel met ingelegd veld
en - dat was nog 't moeilijkst - welgeteld
tweeëndertig prachtig blinkende stukken voor maken.

En daarom hebben we, volgens de doe-'t-zelffolder,
meteen onze prachtige, wankele tafel van zolder

gehaald, waar jij met je verwilderde
neo-kubistische hand manjifieke ruiten op schilderde

en - hoe kreeg je 't voor elkaar! - in 'n ogenblik
de wankelheid 'r van verjoeg met onze labiele autokrik!

II

We konden de volgende dag beginnen.
 We lootten om de kleur en schoven aan,
 en jij wreef vergenoegd in je handen: 'Daar gáán
 we dan', zei je, 'jij denkt zeker dat je zult winnen!,

pas maar op! want ik heb je zo in m'n webje gesponnen!
 Ik lachte, en genoot van je vechtlust
 en je parmantige mondje dat ik al zo menigmaal heb ge...;
 maar: na 'n uur waren we nog niet begonnen!

D'r scheen iets te haperen aan je opening-
 enrippetwaar, je zweette hevig: 'Hoe ging

dat ook al weer?' sprak je, erg beziel!,
 maar 't was of nog iets ánders je tegenhield,

tot... totdat 't leek of je plotseling hevig schrok:
 'Verschrikkelijk!' riep je, 'we hebben nog geen klók!'

III

Na 't kopen van de klok kon de strijd
dan eindelijk beginnen. Je zag 'r práchtig uit,
je had je, merkte ik wel, voor de gelegenheid
'ns extra goed in de kleren gestoken! Vooral je geruit

petje en die tressen en je mooie militaire knopen
stonden je ferm; en, vanuit je onontbeerlijke
warme, geheime okseltjes kwam dan ook nog die heerlijke,
o zo verlokkelijke parfum gewiekt naderbij gekropen...

Ik had even de indruk dat je me wou verleiden!,
dat je m'n heilige spelernst trachtte te ontwijden

door heel stiekumpjes tussendoor te vragen of ik geen zin
had om meteen... na de eerste partij... of ik niet met jou in

...bad wilde springen..., toen je echter
opschrok: 'Hemeltje! we hebben geen scheidsrechter!?'

IV

Ik wist niet wat ik moest zeggen!, verbluft
keek ik je aan: jij veegde heel wuft
'n stofje van de manen van 'n paard
en neuriede ongedwongen en volstrekt bedaard

'n tophit, die pas naar beneden was gevallen.
En toen, nee, jij keek me zo schalks aan: met alle
macht van de wereld kon ik je geen verwijt
meer maken: nee, na dat sluikse kusje had ik zelfs spijt!

We waren weer goede kameraden, we zochten
op straat naar 'n arbiter, waarvan we veronderstellen mochten

dat hij de regels kende, met wie we 't konden wagen'.
Maar nee, werkelijk, ik dacht dat ik met waanzin werd geslagen

toen je na nog geen zet die kreet uitstiet:
'Nee nee, met 'n "arbiter", dat weet je, speel ik niet!'

V

We zouden de eerste partij 's anderendaags spelen,
 maar toen we ons aan 't bord hadden geschaard
 en jij je hand had uitgestrekt naar 't paard
 dat zich daar gruwelijk scheen staan te vervelen

en met 'n knak was omgezwikt en 'r zowat levenloos
 bij was gaan liggen, toen stond je op en zei:
 ‘Nou zullen we 't hebben, ik pik 't af, mij
 krijg je zover niet om met dat rotspul te spelen!’ en boos

beende je weg, heftig pratend
 in jezelf en mij, o god, in opperste verwarring achterlatend

want: ik had zó m'n best gedaan om alles in
 orde te krijgen!, en ik had 'r zo m'n zin

op gezet om je nu ook 'ns op 't scháákboard te ontmoeten...
 dat ik twee dubbeltjes van je traktament aftrok! als boete!

VI

Toen ik die nacht zei - en dat kon je beamen! -
dat je manieren toch eigenlijk nergens op leken
om 'n match zomaar zonder meer af te breken,
toen zei je dat je zou spelen, als 'r maar nieuwe stukken kwamen!

Maar, ik dacht: 'Achter je weigering zit tactiek verscholen',
want: terwijl ik 'n gloednieuw spel zat te fabriceren,
zat jij, heel diep weggedoken achter je boeken, verholen
alle moeilijke openingen in te studeren!

En, ik moet bekennen, 't was formidabel!: van 't Spaans
kende je wel zowat alle varianten, en 't Italiaans

had je zó al in je broekzak, om maar niet
te spreken van je onverwoestbare Dame-gambiet

en wat daarbij komt kijken!; ik vreesde 't ergste, want
van 't Siciliaans beheerste je zelfs de Drákenvariant!

VII

We hadden 't nu dan eindelijk zover voor elkáár
gekregen, dat we 'n match zouden gaan spelen,
d'r was eigenlijk geen belemmering meer, zei je, dat hele
gewirwar met dat bord en die arbiter was maar

onzin geweest: nu werd 't écht, seriéus.
Ik was benieuwd! Ik was geneigd je te geloven,
maar ik had me nog maar amper boven
't bord gebogen of 't bleek dat de keus

van de speelruimte je niet aanstond:
'Verschrikkelijk!' riep je, 'hier wil 'n hond

z'n behoefte niet eens doen!'. Je rende
met 't bord naar de kelder, keuken, zolder - ten ende

raad werd toch weer de kamer uitverkoren,
maar: we waren, o god, zowat al onze schaakstukken verloren!

VIII

De stukken werden daarna niet meer teruggevonden.
Ik dacht: 'Dat kan makkelijk, ons huis is erg rijk
aan spleten en gaten...', om je van 'n kwalijke praktijk
te verdenken, daarvoor had ik, dacht ik, nog geen gegronde

redenen! Je had dus in mijn ogen niets verdonke-
remaand, en toen je zei: 'Kom, dan loop ik even met je mee,
terwijl jij nieuwe gaat kopen, mooie plestikken, bij V & D',
en mij toen ook nog, van je traktament, 'n pion hebt geschonken,

toen dacht ik: 'Dat ik jou heb verdacht, in godsnaam,
hoe is 't mogelijk!'. Tot ik, toevallig, de hele santekraam

aan schaakstukken diezelfde avond in schijfjes
vond gehakt - jij gedroeg je heel onnozel en stijfjes! -

en zomaar toevallig, in de haard, tussen de as
de restjes vond van wat vroeger mijn koning was!

IX

Ik kon 'r niet meer tegen op! Traag
 zat ik voor 't raam te huilen, de droeve wind
 rukte aan de beregende rozen, 't koude grind
 kraakte. Maar jij daarentegen: jouw ogen één groot vraag-

teken, je keek me ontroerend naïef en zielig aan.
 't Leek wel of j'r inderdaad geen benul van had
 wat mij dan wel zo had gegriefd!, of je werkelijk van de kat
 geen kwaad wist!, totdat - je had nog gezegd: 'Gaan

we nu dan... toch... gewoon... schaken?? Waarom
 huil je nog?! Nee, niet huilen!, kom,

dan beginnen we!, nu gaan we écht spelen!' -
 totdat je nieste: je gezicht sprak boekdelen!,

je rende weg, en kwam, gewikkeld in 'n grote, wollen das,
 terug: je kon niet spelen, omdat je:
 WELLICHT VERKOUDEN WAS!

X

Omdat ik vond dat de reglementen van mij eisten
dat ik je op deze, hoewel wat twijfelachtige grond
'n verlof van 'laten we zeggen drie dagen' toestond,
en ik met dit uitstel, eerlijk gezegd, toch wel 't blijste

was, omdat ik nu gelegenheid had mijn openingen-
rippetwaar wat bij te spijkeren, 't gras te maaien,
de vissen en de hond te voeren, je 'fraaie'
kieren wat bij te stellen, en nog meer van die dingen

die 'n huisvader zoal doet: ik wist dat jij, o vlerk!,
álles, maar dan ook werkelijk álles in 't werk

zou stellen om mij te intimideren - d'r was juist opgebeld,
d'r was in m'n tas 'n tijdbom gevonden, op scherp gesteld

en wel - maar, - jij prutste aan je hoedje van raffia -
ging je niet te ver, ik bedoel, met die brief van de maffia!

In de Nieuwe Rotterdamse Courant werd gesproken (in 'n berichtje) over bemoeiing met Fischers spel (in de tweekamp Fischer-Spasski) van de maffia: 'n snelle overwinning van Fischer zou niet in overeenstemming met de plannen van de maffia zijn geweest!

XI

Nog was 't niet genoeg. Dat je dan ook alras op kwam dagen
met maar liefst tweeëndertig secondanten,
regelrechte querulanten, die stuk voor stuk van wanten
wisten, dat paste precies bij die meest krankzinnige vlagen

van vindingrijkheid van jou, niet om te vertéren!
Ik had me dan ook maar amper aan onze schaaktafel gezet
of daar riep 'r een, luidkeels: 'Hé, jij daar, opgelet!',
en jij bukte voor die bloempot die aan kwam scheren,

en die mij in 't oog trof; je had met ze afgesproken
mij in de kortst mogelijke tijd uit m'n schaakhol te roken,

me fysiek uit te putten en te verzwakken
waarna jij me, valselijk, in 'n wurgende schaakgreep zou pakken:

'Ach, waarom mij nou steeds weer die kolen gestoven!,
waarom nu juist ik altijd weer die 'r aan moet geloven!??'

XII

Maar, de onverlaten!, ze hadden zich ook tegen jou gericht.
Daarom: met 'n rapier, 'n raggebol, 'n rijf en 'n musket
hebben we ze, chargerend, buiten de deur gezet
en snel ramen en deuren gebarrikadeerd. Verlicht

haalden we adem, 't zweet was ons uitgebroken,
maar ook nu bleek weer dat jij geen wandaad
ongewroken laat, want in je ijver had je zo'n onverlaat
regelrecht aan je roestig rapier gestoken...

Maar gelukkig had 't sierlijk metaal - hoewel je 'r haal
na haal mee had gegeven - geen al te vitaal

deel geraakt, in 't ziekenhuis werd hij verbonden,
gehecht, bepleisterd en beplakt, de wonden

vielen erg mee, zodat we weer gerust naar huis toe konden:
wat hebben we geravót!, in onze gammele goudgelakte sponde!

XIII

Tot ik begreep dat dit opnieuw 'n vermetelete zet
was die tot jouw uitgekookte strategie behoorde.
Dat was te veel: als 'n bezetene ben ik uit ons bed
gerend, heb stoel, balk en koorden

gereed gemaakt, en net was ik van plan
de stoel die m'n voeten schoorde om te schoppen
toen jij... o jezus, nee, alsjeblieft, zo bedeesd, zo flan-
drig met 'n kop koffie en 'n beschuitje om in te soppen

op de proppen kwam dat, nee, ik 't niet meer over m'n hart
kon verkrijgen om jou, nog, zo eenzaam verward,

alleen op deze ruwe wereld achter te laten,
zonder voor jou ook maar één iemand, om die te haten!

Maar toch, nog zou ik me per ongeluk hebben verhangen
als jij niet die stoel, die viel, per ongeluk had opgevangen!

XIV

Troosteloos zat ik bij 't haardvuur, piekerend, te lurken
aan de koffie die jij me zo gediensig had aangeboden:
jij zat naast me en ik dacht: of je nu je hurken
aan de botten van dode schakers of dode

dichters gaat zitten schurken...,
't is - eigenlijk! - één pot nat, tenslotte zat
je alleen nog maar met 'n hele krat
gedichten of stellingen die niet meer te ontkurken

vielen en 't vergalde je leven. Ik besloot
nooit meer te schaken. Want je kon toch de dood

beter verbeiden met 'r maar wat op los te dichten,
en hier en daar 'n wijsgerig dekseltje op te lichten:

de vakantie was voorbij: je had me gruwelijk gefopt,
nooit voelde ik me na zoveel rust zo afschuwelijk afgetobd!!!

Een dagje met de dood
zestien sonnetten

Deel I 's Avonds

I

't Was avond, jij stelde voor 'n potje te jokersen
en schudde de kaarten, ik dacht aan de dood.
Ik moest de punten tellen, maar 't potlood
trilde zo hevig dat ik de lijntjes veel te groot

trok. Jij speelde, ik staarde naar de okeren
ogen van de kat: 'Je staat 'r erg slecht
voor', zei je. Ik dacht: 'Nooit heb ik 'r echt
goed voor gestaan: al ben ik aan je gehecht,

voor de dood kan ik niet bij je terecht,
van hem zal ik net als van jou nu verliezen;
en eigenlijk komt 't 'r niet op aan of ik m'n biezen

nu al moet pakken of wat later!'. 'Kloot!',
mompelde je teder, 'waarom toch dat kniezen:
zo raak je reeds vóór je dood van de wal in de sloot!'

II

Je had gelijk. We staakten 't jokeren,
 ik slenterde naar de keuken om 'n sneetje brood
 voor je te smeren, en voor de kat goot
 ik wat melk in z'n bakje: ik dacht opnieuw aan de dood.

Ik bracht je je brood. 'Laten we dan pokeren
 in plaats van jokeren', zei je, en: 'Nee, echt,
 ik geloof, hoe je ook vecht, hoe je 't ook aanlegt,
 de dood lijm je niet!'. 'Dat is verdomd makkelijk gezegd!'

schreeuwde ik, 'maar...' Ik kuste snikkend je vlecht,
 't was immers waar, ik dacht: 'Nee, te kiezen
 heb je niet, reeds beteren dan ik bliezen

de aftocht, bovendien: wie zou met mij wat verliezen!?:
 je medemensen draaiden je bij 't leven al 'n poot
 uit en de laatste, die bleef aan de dood!'

III

Toch gaf ik nog niet toe, dat deed je verdriet:
 ‘Al pieker je nog zoveel, daarmee verander je de zaken
 niet’, zei je, ‘bedenk eerder wat 't verschiet
 nog zoal voor je verbergt, wat 't leven je nog biedt!’.

‘Godnogantoe, wat 'n maffe, dulle griet!’,
 knorde ik, ‘die meent mij nog te moeten laken!’
 ‘We zouden wel nooit tot overeenstemming geraken’,
 bepeinsde ik, we besloten 't pokeren te staken

en over te stappen op 'n fris partijtje schaken.
 En terwijl ik dommig aan m'n baard zat te plukken,
 wist ik opeens: ‘Ook van de dood valt te winnen!,

't gaat 'r om goede listen te verzinnen,
 z'n stelling goed uit te pluizen en uit te spinnen
 en dan, op 't juiste ogenblik, Z'N KONINGIN TE PINNEN!’

IV

Tenslotte besloten we ook 't schaken te staken.
Jij zei: 'Ik ga vast boven 't bed opmaken,
laat jij de poes voor z'n plasje nog even buiten?'.
We lagen samen te vernikkelen tussen 't laken.

M'n gedachten aan de dood waren niet te stuiten,
jij schold: 'Wat lig je toch te snotteren en te snuiten,
jouw geest zit vol kronkels en winkelhaken
weet je, en blijf met je tengels van m'n kuiten.'

'Ja', zei ik, 't liefst zou je me laten opsluiten!,
in 'n gesticht met ijzeren staven voor de ruiten,
en soldaten met geweren op de daken:

daar zouden ze me, denk je, wel goed bewaken!,
en als ze schoten, hoop je, ook goed raken!;
maar, weet je, zoiets kost je te veel DUITEN!'

V

Je hoofd in 't kussen gedrukt lag je te huilen,
je rechterschoudertje lag helemaal bloot.
Je zei dat ik 'r met m'n gedachten over de dood
alleen op uit was om als de kans zich bood

me afgrijselijk te beklagen en vooral jou aanstoot
te geven!; dat je best met me wilde ruilen,
omdat ik, als een van dat idioot soort jonge uilen,
altijd driftig bezig was 't eigen nest te bevuilen,

maar dat jij dan later de rotzooi op kon ruimen,
en - ik geloof, dat kon je wel 't minst pruimen
en dat maakte je ook verreweg 't boost -:

ik werd altijd maar door jou vertroeteld en getroost,
maar had jij ooit luimen, dan lag ik op m'n duimen
te zuigen en te mekkeren en te mauwen, onverpoosd!

VI

Jij lag weer erbarmelijk in 't kussen te snikken.
 'Nee', murmelde ik, 'hou op, ik kan 'r niet tegen,
 jij bent zo lief!'. Jij keek op, bijna verlegen,
 haastig en schuw begon ik je ogen schoon te veggen.

Zo besloten we na wat wikken en wat wegen,
 ons geschil dan maar in der minne te schikken.
 'Maar nu', zei je, terwijl je monter zat te knikken,
 'nu heb ik reusachtige zin in wat te bikken'.

'O.K.!' gilde ik, 'maak je maar niet dik,
 we hebben frietjes, loempia, nassi, alles in blik!
 'en', riep je me na, 'vergeet niet m'n flesje prik!'

En terwijl je vrolijk boven je bord zat te hikken,
 en met je vorkje je frietjes aan zat te pikken,
 smiespelde je: 'Guitje!'. En ik: 'Wie, wat, ikke!?'

VII

En terwijl we daar zo opgewekt zaten
te keuvelen en driftig van onze frietjes aten,
spraken we af dat ik 't voortaan zou laten
alsmaar over 'die stomme, gore dood' te praten,

'want weet je', zei je, 'ik kan dat geëmmer zo haten
hè'. Ik rende naar beneden om de platen
en de grammofoon te halen, maar ik had al in de gaten
dat 't ook dit keer weer niet zou baten,

al dat praten, want zoals dat gaat:
je kunt nog zo zonder maat eieren, nog zo praat-
lustig zijn, tenslotte kómt de vaat,

en hoe je je ook opwindt en je kwaad staat
te maken, 't is te laat en heeft geen baat,
want: bij de vaat is de dood opnieuw paraat!

Deel II 's Morgens

VIII

Jij zat voor op de stang van m'n herenfiets,
 want 't regende, dan bracht ik je zelf naar school.
 Jij zei dat je niets gegeten had, maar ik had je iets
 in 'n zakje zien steken, heel stiekum: 'Nee!, ik biets

nooit iets, hoe kom j'r bij, jij bent kierewiets!',
 en dat was waar. Maar ik reed vast in 'n riool-
 rooster, en daar, in de regen, terwijl ik je schoenzool
 kuste, smeekte ik: 'Ja, jij blijft altijd m'n idool,

niet?; al heb ik je dan ooit uitgescholden voor tang
 en trut en heks - 't is eigenlijk toch niet van belang,
 ik heb 't niet zo bedoeld, ik zal thuis wat babi pangang

voor je klaarmaken, 'n flesje frisse rode biet-
 jes aanbreken, fijne asperges wassen in onze vergiet
 en...', 'noem je me dan niet meer: dulle griet?'

IX

Thuisgekomen dacht ik opnieuw aan de dood:
 ‘Je kunt 'r van alles bij halen, de hele Dikke Van Dale’,
 dacht ik, terwijl ik 't water van de aardappels goot,
 ‘maar 't mysterie..., dat leg je toch niet bloot!’

Ik lichtte 't deksel van de pot met kroot-
 jes: ‘Bij bosjes, ik kan wel zeggen: bij zoot-
 jes zijn z'r aangegaan, de filosofen, met hun kale
 knikkers, en géén wist 'r de dood in te halen!

En dan kan ik hier wel staan raaskalen
 en jammeren en zeggen dat m'n portemonnaie 'n heel schrale
 is en dat ik voor zo'n hóndeleven toch moeilijk kan betalen...’

Ik schudde de asperges in 'n vergiet,
 en terwijl ik 't water weglopen liet,
 dacht ik: ‘Ja, 't is eigenlijk maar net hoe j't ziet’.

X

Terwijl ik roerde door 't sjuutje en 'n liedje float,
 stond ik weer verwoed te prakkenken
 aan de liefde, de eenzaamheid en, wederom, aan de dood;
 ik dacht aan 't gezegde dat als de nood

't hoogst is en zo voort: 'Nee, geen aandacht aan schenken,
 laat ik wat gras gaan duinen in de krant!'
 Nu, die was interessant en 't resultaat navenant:
 alle bodems waren uit de pannen gebrand!

De rook walmde door de keuken, je kon geen hand
 voor je ogen zien, met vim en 'n stalen
 lapje trachtte ik de sporen van dit ergerlijke falen

weg te halen: ik wist dat jij hier gruwelijk 't land
 aan had. Je kwam thuis, je gilde: Stuk onverstand!...
 godsakker!', zei je, 'hier moet ik toch wel van balen!'

XI

En toen: 't was vreemd en hoewel ik 't niet kon verklaren
wist ik dat ik opeens na al die jaren
van vergeefs zoeken de oplossing gevonden had:
'Schat!', gilde ik, 'ik heb de dood schaakmat!

tot nu toe stond 't spel in 'n gewisse pat-
stelling, maar ik zeg je, hij heeft me onderschat!,
de klad 'rdoor met z'n smoesjes!' Met rare
blik stond je me aan te staren. 'Och, halve gáre,'

stamelde je giftig (ik kon m'n kalmte niet bewaren,
maar ook jij had vanwege dat erg nare
voorval met 't eten moeite weer tot bedaren

te komen): 'Nee', gilde ik, 'mát!, wat ik je bróm!'
Maar jij, jij draaide 'n sjekje uit je zakje halve zware,
jij lachte je alleen maar krom!

XII

Toch wist ik 't zeker, maar hoe 't te zéggen!?,
 hoe 't jóu, niet de intelligentste!, uit te leggen!?,
 daar zat ik mee. Ik zei: 'Kijk, 't ziet 'r
 moeilijker uit dan 't is; neem nou dit liter-

blik melk bijvoorbeeld, of nee, deze gieter,
 dan...', 'hou op met dat hooggeleerd gesodemieter!'
 krijste je, 'ga maar naar je universiteit,
 en zie maar dat je daar je oplichterswaren slijt,

bij je prachtige professoren: ik heb 'r schijt
 aan!, en nu, m'n keuken uit: hup met de geit!...'
 Ik rénde weg, maar nóg klonk wijd en zijd

je verwijt: 'Je professoren, ze kunnen m'n reet likken,
 als jij maar weet dat ik 't zal vertikken
 nog langer je gezwendel met de dood te slikken!'

XIII

Ik was woedend, ik was verontwaardigd!,
 vroeger zou de politie aanstonds 't bevel uitgevaardigd
 hebben je in hechtenis te nemen, je te straffen!
 Toen maakten ze met mensen zoals jij korte metten,

want ze tolereerden alleen heel nette
 manieren, niet die lompe inbreuken op de etikette.
 Maar nú?: de agenten waren van die laffe
 mestkevers geworden die de hele dag met maffe

agentes op 't bureau stuffies zaten te paffen,
 en tussen de paperassen en vieze, bevlekte matrassen
 lagen te neuken, de judassen!'. Toen ik bekaf en

verslagen kwam klagen, zei d'r een: 'Opkrassen!,
 vogel, moeten we je soms vergassen?!,
 zie je dan niet dat ik net wil gaan sassen?!'

XIV

In 't park zat ik te piekeren en te peinzen.
 't Wordt wel gortig!', dacht ik, 'die vrouwen deinzen
 nergens meer voor terug, ze heffen nu ook al accijnzen
 op je ideeën en gedachten; en veinzen

dat ik 'r geen héb, nee, dat kan ik niet verteren.
 Maar verdómd!, ik zou bijna durven beweren,
 dat emanciperen alleen neerkomt op 't afleren
 van goede manieren, van goed fatsoen! Nu, déren

kan mij dat natuurlijk niet: ik heb afgerekend
 met 't leven, voorgóed!, dankzij de gieter; bezeren
 kan men me niet meer, ik verhoud me voortaan uitstekend

met de dood'. Maar daarna: in tranen uitbrekend
 slofte ik naar je terug: 'Nee, je hoeft je niet te generen',
 zei je, 'kom, dan duiken we in ons bed met veren!'

XV

Ik stond aan de afwas. 't Was nog maar sinds pas
 dat ik 'r achter gekomen was dat 't leven -
 dáár afhing van wat je wég wist te geven
 h́ier, aan liefde en toewijding. Vandaar 't gebras

met 't theezeefje, 't beven en 't maf
 geklooi met de lepeltjes in 't lepeltjesglas;
 jij zat op de divan en verstellde m'n sobere jas,
 de kat had net gegeten en keek heel paf!

Ik werkte heel hard, ik zette vast de vuilnisbakken
 buiten, want ik had de waarheid behoorlijk te pakken:
 ik dacht: 'Nee!, 't blijft niet om 't even:

HARD WERKEN, BESCHEIDEN LEVEN, VEEL WEGGEVEN,
 dat is onsterfelijkheid, vraag maar aan Van 't Reve:
 die zit ook al jarenlang aan z'n doodshemd te weven!'

XVI

't Was avond, ik stelde voor 'n potje te jokersen
 en schudde de kaarten, jij dacht aan de dood.
 Jij moest de punten tellen, maar 't potlood
 trilde zo hevig dat je de lijntjes veel te groot

trok. Ik speelde, jij staarde naar de okeren
 ogen van de kat. 'Jij staat 'r erg slecht
 voor', zei ik. Jij dacht: 'Nooit heb ik 'r echt
 goed voor gestaan: al ben ik aan je gehecht,

voor de dood kan ik niet bij je terecht,
 van hem zal ik net als van jou nu verliezen;
 en eigenlijk komt 't 'r niet op aan of ik m'n biezen

nu al moet pakken of wat later!' 'Kloot!',
 mompelde ik teder, 'waarom toch dat kniezen:
 zo raak je reeds vóór je dood van de wal in de sloot!'

Elk huis z'n kruis
negenentwintig sonnetten

De bult

Ik heb je uit de modder opgeraapt, als 'n klein
verloren diertje. Je was geschramd en geschaafd, je hoest
was onbedaarlijk, en ook je vleugeltjes waren verwoest:
waarlijk, ellendiger kon je 'r niet aan toe zijn.

Ik heb toen, om je niet te verontrusten
twee van je soortgenootjes aangehouden, even git-
zwart en verward van haar als jij, en voorzien van bit,
leidsels en zeel, zo zijn we opgetrokken. Ik suste

je voortdurend, terwijl je in 't karretje lag,
aan niets had ik schuld, want: niemand zag

die bult op de weg, hij lag volstrekt verhuld
in de schaduw en toch: je hebt me ontzettend gekuld:

als 'n bezetene kwam je uit je karretje gevlogen,
je hebt me geranseld, bespuugd, bespogen!

De afstraffing

Toen ik je daar weer, overdekt met modder en zand
had gevonden, heb ik je naar de doucheceel gesleept,
je naakt gekleed, besproeid en ingezeept;
en daarna bepoederd en gedroogd. Land

viel 'r toen natuurlijk niet meer met je te bezeilen,
maar ik had alles ingecalculeerd: bedgevechten,
vetes, ruzies: alle alleen nog maar te beslechten
met bijl en mes, en bloempotten die aan komen keilen!

Dat je die nacht gewoon naast me zou slapen,
zo schuw en zacht, had ik niet verwacht; als wapen

viel dat toch niet te hanteren, had ik gedacht
en liet je daarom bij me toe. Je was ongelooflijk zacht.

Hoe wrééd dan dat je die morgen op bent gestaan
om, nog kouder, nog killer, van me weg te gaan!

Dáverend

Jouw bijbel is 't kookboek, van kokkerellen wist
je alles van. Je kende alle groenten, vanaf 't teentje
knoflook tot 't bosje selderij en 't winterpeentje,
en nog veel meer. Ook deze middag. Je begon met gist,

daarna 'n snufje peper, 'n vleugje foeli, 'n 'waasje'
meel, 'n nootmuskaatje, 'n blaadje peterselie, 'n 'vlokje'
zout, 'n maggieblokje, en van 'n ui 't onderste rokje,
want dat is 't lekkerst; daarna nog 'n theelepeldglaasje

trassi en wat asem. Maar toen je daar voor m'n onthutste
ogen alles maar zo'n beetje ruwweg door elkaar heen klutste

en ik je vroeg - ik schoot finaal in de verkeerde roos! -
of 't vuur niet wat te hoog stond, toen werd je boos.

Je zei: 't Vuur staat nog lang niet hoog genoeg!',
maar, wát 'n schrik toen daar, dáverend, de vlam in de pan slóeg!

(en heel 't behang vol spatten en spetters kwam te zitten:
je zult 't wel afleren steeds op mijn aanmerkingen te vitten!)

Per abuis

Met grote zorgvuldigheid had je alles toebereid:
kompôte met pudding zouden we eten,
en boontjes met ui, maar had ik geweten
met hoeveel geduld en lijdzaamheid

je wérkelijk moet hebben staan wachten aan 't fornuis,
vóór alles was gaar gestoofd:
voorzeker, ik had 't gewaardeerd, of je 't gelooft
of niet! Maar nu had ik per abuis

gezegd dat je maar wat raak had staan knutselen,
dat 't geen kunst was alles dooreen te hutselen
en dan op te dienen als spijs:

ach, ik had van de prijs
van 'n keukenmeid nog nooit vernomen:
wilde je maar weer bij mij terug in huis komen!

't Flatje

't Was vroeg, je lag nog in je nesje, je grauwe
haren krieuwden jolig onder je petje uit, je sigaretje
bungelde en slungelde zo achteloos: 'n sletje
leek je wel. Toen heb je verveeld je krant toegevouwen

en je hebt gezegd - je gaapte! -: 'We zouwen
maar 't best kunnen verhuizen, want 't is geen pretje
hier weg te teren', zei je, 'voor 'n flatje
is heel wat te zeggen', en je nam nog 'n duimpje douwe

egbert pruimtabak - die had je nog 'n hele zak! -
en keek mij daarbij schuins aan. Op m'n gemak

voelde ik me geenszins, 't stond me niet aan, maar ik schikte
me schijnbaar toch, hoewel: toen je flatje zo onbedaarlijk fikte,

had ik even 't gevoel dat je argwaan had geroken,
dat je wist dat ik 'r de brand in had gestoken!

't Rapport

Je zei: je deed verwoede pogingen je handel en wandel
 wat te beteren, want op school werd 'r gezegd:
 'Ik weet 't niet, maar wat dáárvan terecht
 moet komen...?', je lachte en peuzelde van 'n amandel

terwijl ik je rapport kritisch onderzocht op onvoldoendes,
 die 'r niet waren! En daarom, heel schichtig
 en aarzelend, en waarschijnlijk nog net voorzichtig
 genoeg, merkte ik op: 'Nu, wat 'r doende is

op jouw school, ik weet 't niet, maar ze moesten
 toch eigenlijk wel dankbaar zijn voor de noeste

vlijt die jij altijd ten toon spreidt, thuis of op school!
 En: 'Wat 'r ook gebeurt, jij blijft altijd m'n idool,

daarom, uit dankbaarheid voor je rapport: vooruit!, strek je
 'n beetje, dat ik je kussen kan in je lief, donker nekje.'

Piet Snot

Je had je die avond erg offensief opgesteld!,
 gebrek zus en gebrek zo viel je van me aan, - te debateren
 viel 'r eigenlijk niet meer met jou en me verweren
 deed ik al lang niet meer! Je had, welgeteld,

al vier flesjes donker bier op, en onverflauwd
 wilde je aan 't vijfde beginnen; maar ik had - 'got, got!' -
 riep je, 'die durft! geef hier, verdomme, Piet Snot!' -
 nog net moed genoeg 't weg te nemen, door jou grof uitgejouwd.

Dat je 'Piet Snot!' snauwde, en 'loop naar de maan!',
 o.k., maar toen je me, zoals ze dat altijd zeiden,

ook nog uitmaakte voor 'n - zwakzinnig! - Jantje van Leijden,
 toen was de boot toch wel helemaal aan:

'Vooruit!' riep ik, 'nu, nu ga je naar bed!':
 got, got!, nog nooit hadden we daar zoveel pret!

Henry Moore

Je had 'n boek over Henry Moore gelezen. Nu wilde
je zelf wel 'ns gaan beeldhouwen,
en daarvoor had je, helemaal vanuit de Jura, mooie blauwe
basaltsteen laten komen. Je verspilde

geen ogenblik: je hakte
'r woedend op los en stoof in 't rond, je kloffie
zat al gauw duimendik onder 't stoffie!
En tenslotte, na wel achttien uur werken, snákte

je gewoon naar adem, maar ik moet zeggen: 'n prácht
van 'n beeld, hoe heb je dat ooit voor elkaar gebracht!

schitterend gewoon!. Ook jijzelf was erg tevreden,
al vond je dat de handen 't nog niet helemaal deden.

Maar hoe afschuwelijk, o, dat toen juist, van kop tot teen
die levensgrote barst verscheen!

De gieter

Je had wat water verzameld in 'n regenton
 en stond juist op 't punt de planten te begieten,
 toen je de gieter uit je hand liet schieten
 en liet vallen in de modder. Verschrikkelijk!, van on-

der tot boven zat je vol spetters; vooral je blauwe
 badstofsokken en gele broedpakbroek. Ik zei: 'Waarom
 doe je dat nou, ik vind je werkelijk gruwelijk stom!'
 Je zei niets, je keek me met kouwe

ogen aan, maar ik lachte luidkeels en liep
 naar binnen: tot je me weer naar buiten riep,

en vroeg of ik dan de bloemen wilde begieten.
 'Vanzelf!' zei ik. Ik liet de gieter wel niet schieten,

maar: 'n plotselinge watervloed...!: met wat wrichten
 was 't je gelukt stiekum de ringen van de ton te lichten!

Man voor man

't Duurde lang, maar toen 'r dan eindelijk - je had
je al hele avonden stierlijk zitten te vervelen
bij al die oude Philips Klassieke Klankjuwelen! -
'n écht orkest naar onze kleine stad

toe kwam, toen leek je wel helemaal je bezinning verloren:
'Nu dan,' riep je, 'nu zullen we dan 'ns echt naar Bach
kunnen luisteren; die ouwe schapenscheerder mag
dan zo beroemd zijn, toch: ik moet 't eerst nog hóren!'

Je stond vol vuur en vlam, grandioos!. Je kleepte
je piekfijn aan, strikte je haren, en al gauw reden

we op onze fiets naar de kiosk op 't centrumplein.
Maar toen jij zag wat dan zogenaamd 'n orkest moest zijn,

duffe scharensliepen!, riep je: 'Die verdomde boeren!',
maar, was 't nodig ook nog man voor man te vlóeren!?

't Concert

We hadden besloten naar 'n concert te gaan
 en je had je nog maar net naast mij geschoven
 of daar kwam die verwarde losbol van 'n Beethoven-
 achtige dirigent 't podium opgestoven. Al aan-

stonds tikte hij z'n mooie stalen stokje stuk,
 en toen daarna, onder 't geweld dat zij maakten
 zowel de dirigent als 't orkest door 't podium kraakten
 - jij maakte juist tijdens de consternatie luk-

raak enkele opmerkingen over 'die lichzinnige bard,
 hoe heet ie ook weer, o ja, die onbenul van 'n Mozart'

en over 'de vlegelige troebadoer van 'n Händel'
 die hier toch niet tegen op kon 'met heel z'n zwendel' -

en jij de dirigent nog net met je mooie, feilloze katapult
 op z'n oor raakte, toen lachten we ons helemaal 'n bult!

Dvórak

Je was al weg van Beethovens Mondschein-Pathétique,
 maar bij Bachs Brandenburgs Konsert Nr 2 F dur
 raakte je toch wel helemaal in vlam en vuur,
 en toen Liszts Liebestraum zo sierlijk en chique

ten gehore werd gebracht dat je in handgeklap
 en voet- en vuistgeroffel uitbrak, en je bij Debussy's
 sonate 'n dans uitvoerde, op z'n echt Kozakken-Russisch,
 en je ook nog, zo heerlijk soepel en rap,

ballette op Schuberts o zo lichte Forellen-Kwintet -
 't was begrijpelijk. Ook dat je toen Mozarts Klarinettenkonsert

zo vol glans en schittering werd ingezet
 je op 'n lichtzinnige manier zo vrolijk werd, -

maar, in godsnaam, waarom was 't nu juist bij Dvórak
 dat je zo hevig en hopeloos in schelden uitbrak?!

Tien vaten Dort

Omdat je meestal maar éénmaal per jaar jarig was, hadden we besloten dit keer niet al te karig te doen: je begon met thee van 90 cent per potje: ik noemde je ‘m'n dotje’, soms ook ‘m'n zotje’!

Daarna bestelde je 6 tippen van Bootz die je eenparig versneld door je keelgat goot; ik schudde meewarig 't hoofd: je nette knotje verwerd tot 'n vreselijk frotje!; ik noemde je nu alleen nog maar ‘m'n zotje’!

Je zuchtte: ‘Na deze groc en Franse Vermouth neem ik nog 'n gin, 'n rum, 'n zuster bloed-

wijn en om te bekomen...,’ ‘nee!’ gilde ik, ‘van je lotje ben je getikt...!’; (ik noemde je ook niet meer ‘m'n zotje’)

‘zullen we maar meteen doorstomen naar de witte port. En als jij mórt, drink ik ook nog gerust 10 vaten Dort!’

't Wonder van de techniek

Je had me 'r vaak over verteld: je had 'r 'n ponniepaardje,
geitjes, bokken, kippen, grote velden koom,
en tot overmaat van weelde drie tamme kauwen en 'n eekhoorn
die kunsjes kenden: je had 'r 'n 'aardje naar je vaartje'

zoals je zelf altijd zei. Nu ging je weer.
Je haalde je doeken koffer van zolder, die met chromen
sloten en een kast van krokodilleleer,
en stouwde n'm vol. Ik zou later komen,

had ik gezegd. Je snelde naar de trein,
je wist niet dat je weer zo gauw terug zou zijn!,

want: al had je je 'r nog zo op verheugd, te wieden
viel 'r niets meer: mooie monovynylchloride

had die taak van je overgenomen, en waar voorheen
de boerderij had gestaan: daar hing nu 'n manjifieke wolk etheen.

Van Puffelen

Ofschoon je weer behoorlijk had zitten buffelen,
nam je nog wel drie kaakjes na
en ook je gebruikelijke flesje spa-
water, en uit de la je trommeltje met truffelen.

‘Nee’, zei je, terwijl je ‘Van Puffelen’,
zoals j’em altijd noemde, op je tedere schoot
nam en kwistig je spawater over z’n snuitje goot,
(terwijl je driest doorging ook je eigen maagje te knuffelen):

‘De tijden worden anders, de goederen
worden schaars, de dood zit je als 't ware

op de hielen, en de mensen: God beware
ons voor die halve gare asocialen, debielen: lóederen

zijn 't, die zich door de staat laten voederen!’
Je zuchtte, en nipte voldaan aan je glaasje ouwe klare.

Ieder huis z'n kruis

't Feest was voorbij, d'r was op uitermate ruige
voet vernield: je hield behalve je kadukke
vazen, glazen en zowat zesentwintig stukken
koekoeksklok ook nog 'n half aan duigen

geslagen wandmeubel over en 'n drietal fauteuils
waarvan de veren zongen en de plukken plastic
in de rondte sprongen. Van Gogh, dik
als die was, was met 'n wilde snik en wat gruis

omlaag gekletterd en had in 't voorbijgaan per abuis
je theeservies verpletterd en je mooie, antieke geweer

zo falikant verbogen: nee, daar viel geen eer meer
mee te behalen. D'r was behoorlijk huis

gehouden, en dit pas voor de achtste keer:
'Ach', snikte je zacht: 'ieder huis z'n kruis!'

Glaasje Prik

Jij was weer behoorlijk aan de drank, dacht ik,
vier kruikjes bols lagen falikant aan scherven
en jij lag 't in je badkuipstoeltje te besterven
van de lach om mijn glaasje prik.

Hoewel ik 'r toch, voor mijn doen, 'n machtige tik
in had gedaan; maar nee, jij moest mij weer even
flink pesten en, goddomme, zo heel overdreven
liggen lachen: 'Hou me vast, oh, ik stik!'

Jij had me altijd al getergd en gekloot,
of ik nu groen, paars, oranje of rood
aanliep, of ik nu innerlijk zat te koken,

en zestien poken over je hoofd gebroken
zou hebben of geen, je bleef 'n even smerige kat!
Dat was dan ook de reden dat ik je zo liefhad!

Gedachten over de onsterfelijkheid

I

Jij was naar bed, ik deed de afwas:
'Niets is onsterfelijker dan 'n klein gedicht',
dacht ik, 'geschreven onder wat stoffig lamplicht',
ik nam de vuile pannen van 't gas.

Ik dacht: 'Je schrijft 'n gedicht
zoals je 'n kever in 't gras
kust, of 'n kapotte trapper onder je jas
verbergt: 't is van geen of heel gering gewicht'.

Een van de pannen had 'n lek
op 'n oude las; op 't druiprek
dampden de kopjes en 't oud bestek.

Ik dacht: 'n Eitje bij 't ontbijt,
'n kusje of teder woordje op z'n tijd:
dat zijn onze stukjes onsterfelijkheid'.

II

De afwas was klaar, de handdoek droop.
Ik dacht: 'Misschien is 't wel wáár
dat alles leeft, zelfs de klok en de kandelaar';
ik hoestte terwijl ik naar boven sloop.

Ik zakte door 'n gat in de overloop;
d'r zat 'n grote scheur in m'n peignoir;
ik streeelde je: mijn gedachten en jouw haar
raakten even volledig in de knoop.

Buiten ruiste de beukelaar.
Ik stond op, had weer even hoop,
ik dacht aan jouw woorden: 'n Raar

soort kikker ben jij!', maar misschien was 't wel waar
dat de onsterfelijkheid binnen de dingen sloop
zoals ik nu weer terug bij jou in bed kroop!

III

Ik stond weer op; ik ging aan de tafel
 op zolder zitten. ‘t Zijn de kleine dingen’,
 dacht ik, ‘die de onsterfelijkheid bezingen,
 onsterfelijkheid in de knop!’. Ik rukte aan de rafel

aan 'n mouw, 'n stukje nacht.
 Ik dacht: ‘n Leeg doosje lucifers
 is eigenlijk net 'n klein vers
 met 'n heel heelal aan vracht’.

'n Potloodstompje lachte idioot en zacht;
 ergens ritselde 'r 'n medalje:
 ‘de onsterfelijkheid is net 'n heel raar kavalje’,

dacht ik, ‘op vier wielen en met 'n schuiftrompet
 als stuur’. Ik ging terug naar bed.
 Op m'n tafel stond 'n potje met vet.

De muis

Jij bent 't geurend boek dat ik opensla,
ik raak je schuchter met m'n lippen aan
om je vochtig te maken en open te slaan,
en koortsachtig te zoeken naar de juiste pagina.

Als 'n kleine gitaar lig je naast me in bed,
ik snuffel aan je borst, want als alle gitaren
bezit ook jij kleine, tedere knoppen om je snaren
aan te draaien: nu sta je onder spanning gezet.

Op m'n teen zit 'n muis ernstig sagen
te lezen. Hij heeft z'n knietjes over elkaar geslagen

en z'n brilletje op z'n stapeltje boeken
gelegd; hij leest, jij kreunt, ik lig te vloeken

want jij zegt: 't Kafee is open, laten we gaan flipperen!'
De muis kijkt ons na, zit met z'n oogjes te knippen.

Als jij weg bent

I

Als jij naar school bent en ik in m'n boeken
zit te koekeloeren, dan moet ik voortdurend vloeken
om de herrie en 't huilen in de hoek:
daar wenen de theedoek en 't pakje kroepoek.

Want iedereen mist jou. Naast 't vaatje zout
staan 't flesje stout, de havermout en de strijkbout
droef te jammeren en te jeremiëren; de schuimspaan
pinkt ontdaan uit elk oog 'n traan.

En naast ons hompje brood staat weer die klotebotervloot
aanstellerig te schreeuwen: 'Help, ik ga dood!'

En tot ieders verbazing komt plotseling 't tafellaken
vol te zitten met wel duizend gillende winkelhaken.

En zowaar, 't scheelde niet veel of de paneermeel, 't vaat-
je nootmuskaat en 't scheerapparaat kregen 't ook te kwaad.

II

Als jij weer thuis bent en ik vanaf m'n bureau met boeken
naar jou loop te zoeken, dan moet ik voortdurend vloeken
om de herrie en 't huilen in de hoek:
daar wenen de theedoek en 't pakje kroepoek.

Want iedereen omhelst jou, iedereen is uit z'n gewone doen:
de pollepel rukt uitzinnig aan 'n geveterde schoen,
de pannelapjes maken schunnige grapjes, de sjuulepel
zingt: 'Niemand weet, niemand weet dat ik Tepel-

steeltje heet', de oven zit alweer (want dat is vast
tarief) saxofoon te spelen boven op de keukenkast:

tot aan de broodplank staat de keuken blank: 't medicijnkasje
waagde weer 's heel onverwacht z'n weelderig plasje;

de garde is al oud, hij zingt hortend wat in z'n baard,
hij zingt: 'Jazeker, jazeker, eigen haard is goud waard!'

Plato

Jij vlecht zo beeldig aan je macramé-
hesje, bereidt zo trouw ons bordje bonen, -
jij verbeeldt beslist Plato's centrale Idee
van 't Wonderschoone.

Jij voedt mij en hebt mij nooit misdeeld,
ik noem jou ontroerd: 'm'n kleine spinne!',
want wij vormen beslist getrouw 't beeld
van de middeleeuwse 'minne'.

De poes rekt zich en laat 'n windje,
wat geen wonder is want zij is krols.
Jij drinkt luid slurpend je pintje.

Ik spuug en vloek en zeg: M'n kindje,
neem deze fles: tik!, d'r klinkt wat hols:
haal snel even 'n nieuw kruikje bols!'

Als Spijker

Ik had mij vermomd als lucifer,
en liep op m'n houten voeten
naar de asbak om daar tussen peukjes en as
naar jouw beentjes en borstjes te wroeten.

Ik had de pels van 'n zwart poesje,
en liep onder onbedaarlijk snikken
naar je mandje om je snuitje en
pootjes te likken: 't te flikken!

Ik had reeds als spijker, als paddestoel,
papegaai, postduif en plukje poel-
gras naar je gespied: waar je stak,

in hooimijt, vuilnisvat of plantenbak,
in schoensmeerdoosje of filterzak,
ik wist 't niet: je was weer op rak!

'n Peukje

'n Miezerig peukje in 'n asbak.
'n Roestig schroefje aan 'n fiets.
'n Teder hoorntje aan 'n tuinslak,
'n kartonnen bekertje van Wagon Lits.

De knop aan 'n valse gitaar.
De lijm onder 'n fotohoekje.
De vleugelmoer aan 'n hegschaar,
de rafel aan 'n vaatdroogdoekje:

Jij bent 't en je bent 't niet.
Jij bestaat nog niet of je vervliet.
Nauwelijks heb ik aan je genipt,
of je bent me weer ontglipt.

Ik mag 'n biet zijn als ik me niet
eerdaags 'n kogel door 't hoofd schiet!

In de woestijn

Ik kampeerde in de woestijn, in 'n tent
van rot katoen, en zat juist m'n schoen
en zweetsokken uit te trekken, toen
je opeens dommig op mij toe kwam gerend,

vermomd als muis! In je oortje
zat 'n scheur, van je boordje
was 'n knoop gesprongen, van je schoentjes de lak.
D'r stak 'n levensgrote cactus in je zak!

Terwijl ik onder 't licht van m'n lantaarntje
naar je spiedde, veranderde je in 'n varentje,

toen in 'n grote vlo, 'n springende,
meteen in 'n Turkse handzaag, 'n zingende!,

en terstond daarop in 'n edelsteen, 'n opaal!
Ik stroopte m'n broekspijpen op en ging aan de haal!

Voorgoed van de aarde geschreven

Jij hield 'r altijd van te zeggen waar 't op stond;
 jij wond 'r nooit doekjes om, noemde kop en kont;
 ook vandaag joeg j'em weer door de kerk, de kogel:
 'Die Gogel', zei je, 'dat was me ook geen rare vogel,

zeg, got got, die heeft me weer wel wat neergepend:
 over 'n gek, 'n duffig, stuffig, stoffig ambtenaartje,
 die heeft ie met, ja, 'n nogal scherp schaatje
 z'n roestig...' je stotterde, 't wordt 'n allegaartje'

dacht ik paniekerig, 'je komt 'r niet uit!', 'z'n klotebaardje
 afgeknipt!'; je glimlachte grimmig, je vinnig staartje

stoof door de lucht, ik vreesde weer 'n heel bloedig
 vervolg, maar nee, je werd wat guitig, zelfs wat goedig:

'Dat beverig, bronstig burgermannetje, die Van het Reve,
 die moet ook 's voorgoed van de aarde geschreven!'

Op 't dak

Hier zit ik, op 't dak,
temidden van 't andere mos.
Ik ben gekleed in 'n jutezak,
en voed mij doorgaans met duivekak.

Ik woon in de wind
en schrijf m'n gekreukte gezangen.
Jij bespot mijn dichterlijk verlangen
en spurt door duistere muizegangen.

Jij jakkert, open en bloot,
her en der door de dakgoot.
Jij bekommert je niet om mij
met mijn zielenood, zo groot.

Nee, jij rakt en rooft
en wriemelt gulzig in hoopjes schroot
op zoek naar, wellicht, 'n korstje brood.
En ik, ja ik: ik zing mijzelve dood!

Politieke liederen
veertien sonnetten

De muis

I

Je hebt 'n muisje gedresseerd;
je hebt 'm aangeleerd met 'n parapluutje
als parachuutje van 'n laag taluudje
te springen; nu is ie gearresteerd!

Omdat ie weigerde. Toen heb je in koelen
bloede je poppenhuisje afgebroken en omgebouwd
tot 'n krankzinnigengestichtje; 'Ja', zei je heel boud,
'wie niet leren wil, moet maar voelen!'

Daar wordt ie nu verpleegd,
daar krijgt ie les in 't springen
naar jouw pijpen, en in 't zingen

van jouw liedje, 'desnoods tot ie 'n ons weegt',
zei je. 'Weigert ie dan nog, dan is dat geen ramp,
dan stuur ik 'm gewoon naar 'n strafkamp!'

II

Hij weigerde nog, je muis.
Je hebt 'm toen voor 't gerecht
gesleept, van poppetjes: 't leek net echt!
'Dit individu is 'n kruis

voor de maatschappij!' betoogde je krachtig,
'ik heb 'm geleerd met 'n parapluutje
als parachute van 'n laag taluudje
te springen' - 't hof luisterde aandachtig -

'maar hij weigert; maar dat is geen ramp:
we sturen 'm gewoon naar 'n strafkamp!'

D'r klonk luid geapplaudisseer;
de rechter vroeg: 'En, heb je nog verweer?'

'Ja', zei hij, - je hoorde de stilte suizen -
'ik kom op, voor 't recht, van de muizen!'

III

Hij zit nu in 'n kamp gevangen;
 hij wordt door jou bewaakt, heel stipt;
 je hebt 'm z'n staartje afgeknipt,
 en 'r 'n plastic voor in de plaats gehangen.

Hij zit alleen in 'n cel. Je zei:
 'Hij heeft elf jaar eenzaam gekregen,
 want alleen op die manier is hij te bewegen
 'n loyaal lid te worden, van de maatschappij.'

Je gaf 'm ook niet te eten:
 'Dat is 'n manier om 'm te laten weten',
 zei je, 'wie hier de baas is!'. Schrik

had ie ook: 'Ik gebruik van die stangen
 met punten, en hete tangen', zei je, 'ik, ik...' -
 op 'n morgen heeft ie zich verhangen.

***N.a.v. de foto van de dode Indiaanse
Snoecks Almanak '74, pagina 59***

I

Nooit heb ik begrepen wat wreedheid is, hoe
't gebruikt werd, door wie en waartoe...
Wreedheid is wat onherstelbaar, wat jouw gemis,
en van dood niet meer levend te maken is.

Nooit heb ik begrepen waarom ik dit leven kreeg,
'n leven dat zo vol van wreedheid, zo leeg
aan liefde, teder- en mogelijkheid is, zo rauw!,
en zo vervuld van wreed gemis aan jou!

Wreedheid was 't mes dat genadeloos bewees
harder te zijn dan jouw zacht vlees,
wreed waren de vervloekte handen
die niet ombrachten hen die jou aanrandden.

Indiaanse, ik verscheur mezelf om dit ene gemis:
dat jij niet meer weet hoe wreed dit leven is!

II

Vannacht heb ik met je geslapen, ik trachtte
jouw lichaam dat 'r niet meer is, dat
aan stukken werd gesneden, radeloos nog wat
liefde te geven, de pijn te verzachten.

Ik schreeuwde, ik vloekte, ik vertelde je - hoe vaak
al! - dat ik hen zeer wreed doden zou,
in stukken snijden en hen, zoals zij jou,
aan de piranha's zou voeren, uit bittere wraak!

Hoe vaak heb ik hen nu al doodgebeten,
als 'n wilde, krankzinnige hond aan stukken gereten,
hoeveel geweren razend op hen leeggeschoten,
hoeveel messen diep in hun vuile buik gestoten?!

Maar licht ik nu, om je zachtjes te bijten, 't dek,
dan bijt ik opnieuw wild en snikkend in 'n lege plek.

Jij was 'n Indiaanse

Jij was 'n Indiaanse, 'n klein mes van oogwit
blonk onder de zwarte gitaar van je wimperhaar;
je sliep in 'n kalebas, gevuld met varkensgras,
en streeelde de insekten die je kleine borsten kusten.

Jij kende nog geen lusten, je liefde sliep
nog als 'n luis tussen je tenen, lag nog als 'n
marter ineengedoken tussen je benen, je klonk nog maar
als 'n nauwelijks aangeslagen snaar.

Jij was 'n Indiaanse, d'r werd op je gejaagd,
maar nu mag je in 'n kamp verblijven,

want de president heeft in 'n allerhartelijkst schrijven
bepaald dat je 'n mens bent (waarop moord bedrijven

weliswaar nog niet mogelijk is), en, fluks ontmaagd,
'n waardig dienaars kunt zijn van de staat z'n stijve.

De Indiaan(se)

'n Oude wilg, afgeknot, gekneveld,
z'n grijze, krullende gedachten afhangend
als paardemanen langs z'n wangen van schors,
z'n lippen 'n kapot geweer.

Bruine, bebloede uilen z'n ogen,
blind schommelend aan de tak van 't licht.
Z'n handen, magere, jonge beren, vuil,
vis-, liederen vangend in 't water van de wind.

Als mos over 'n steen, groen, groeide
geschiedenis over de Indiaan, - z'n shirt
als 'n knooploos lied om z'n borstkas gebonden.

Z'n tanden als dode valken aan z'n voet.
Kijk, Richard, ginds vliegt Jonge Ekster,
ai!, teder opgeknoopt aan jouw politieke galg.

't Indianengraf

We hebben op zolder 'n graf gedolven
voor 'n Indiaan (door 't hoofd geschoten);
we legden z'n revolvers met de kolven
in z'n hand, want: 't Is niet uitgesloten',

zei je, 'dat ie ook na z'n dood
z'n huid nog heeft te verdedigen'.
Je haalde uit de kelder 'n groot brood
en 'n ui om z'n uitrusting te vervolledigen.

Voorzichtig vierden we de touwen,
je keek bezorgd; je vroeg opnieuw: 'Zouwen

z'm...'; 'Nee', zei ik, 'hou nou op met dat gezeur,
weet je, met de dood verdwijnt de kleur,

als z'm ook ginds niet zouden verdragen,
dan hadden z'm nu al lang z'n kist uit geslagen!'

Vrede

Ik hoorde 't gerammel van je bekertje van tin,
ik schrok wakker: bij 't licht van 'n kaarsevlam
pakte jij je rugzak in, je wikkelde 'n boterham
in bruin papier, in 'n zijzak stak 'n flesje gin.

Je plastic mitrailleur, zonder slaghoed, zonder pin,
lag naast je verkleurd portret van Ho Tsji Minh
en Lenin; toen ik behoedzaam overeind kwam,
keek je op, je stamelde: 'Ik ga vechten in Vietnam!'

Je had al lang gevochten, op m'n typemachine had
je vele brieven gericht aan Koning Richard de Rat:
nu was je 't zat! Maar, 't grootste leed was geleden,

jij wist niet dat 't Beest georakeld had: 'Vrede!'.
Hij had z'n staart verloren, ging aan de haal.
We wandelden: d'r hing 'n Rat aan 'n lantaarnpaal.

Spaans college

I

Wij volgden college aan de faculteit van de rechten
te Madrid. Jij zat dommelijk met je vlechten
te spelen (jij kende geen Spaans), ik toonde echte
belangstelling, want d'r werd gesproken over 'knechten

van 't kapitaal en over uitbuiters', 't slechten
van Burcht Imperialisme', 't berechten
van de verraderlijke fascistten', 't vechten
voor 'n eerlijke, socialistische staat'. Ik hechtte

'r veel waarde aan, jij speelde dommelijk met je vlechten,
en met de petten en geweren van 'n paar soldaten
die fluisterend en luid grommend naast je zaten,

moeizaam tobbend aan hun eindeloze diktaten.
'Voor 't geval', zei ik, 'dat je 't nog niet wist:
dat zijn de knechtjes van Franco, de Kampioensfascist'.

II

Jij zei dat je niet wist wat fascisten waren:
 ‘Je hebt poedeltjes met lange en kortgeknipte haren’,
 legde ik uit, ‘fascisten zijn heropgevoede schare-
 sliepen, die 't handigst zijn in 't hanteren

van knuppels, zwepen, karwatsen en geweren,
 die in aparte kampen geleerd hebben zich als heren
 te gedragen en zich thuis voelen in uniformkieren
 als varkens in hun hok; én die heftig begeren

iedereen fatsoen, orde en regelmaat aan te leren.
 Ik bedoel maar: voor iemand van jouw ras
 bijvoorbeeld hebben ze 'n heel raar, apart soort gas

uitgevonden, waarmee ze, zou ik bijna durven beweren,
 jou binnen korte tijd zouden willen nivelleren
 tot 'n schattig akkertje aarde en lief, sappig gras!’

III

't Was niet nodig geweest je dit uit te leggen.
 Een van de soldaten was zachtjes opgestaan
 en had heel zoetjes de vinger aan de haan
 van z'n geweer gelegd; hij stampte nu met 't leder

van z'n laars woedend op de grond;
 hij begon te schelden op de man aan de kathedr,
 maakte deze uit voor rotte vis en vuile hond,
 en krijste dat hij verplicht was 'm neder

te schieten... 't Schuim stond 'm op de mond,
 maar niemand die zich verder ietwat opwond...
 Jij begreep niet waarom ie nou niet schóót!

'Kijk', zei ik, 'dat geweer dat is 'n stokbrood,
 oom Franc die moet de burgers orde aanleren,
 en dát gebeurt onder andere door te kwasi-arresteren!'

IV

Na 't college liepen we wat te praten
 over Picasso en de politiek van oom Franc.
 Jij gaf toe dat die weliswaar met 'n enorme plank
 voor z'n hersens liep en via listige concordaten

met de paus en 'n heel leger huursoldaten
 de macht behield, maar dat 't toch dank-
 zij hém was dat de Spanjaard 't door de bank
 genomen niet zo slecht had. 'Kijk', zei ik, 'laten

we 't ook 's héél even anders bekijken:
 jij komt hier heel onnozel Spanje binnengedarteld,
 jij weet niet dat hier duizenden gevangenen gemarteld

en duizenden arbeiders uitgezogen worden, tot ze uitgesparteld
 zijn; hier zitten enkele rijken op miljoenen lijken
 te vegeteren, en dan sta jij hier nou nog te zeiken!?'

In 't kamp

Aan 't prikkeldraad plakte 'n plukje haren.
D'r liep 'n soldaat te lanterfanten door de barak
waarin jouw moeder, gewikkeld in wat kranten, zwak
lag te ademen, bewegingloos lag te staren

naar 't blik, de zakken en kapotte kratten,
waarin jullie in woonden, samen met 'n dertigtal ratten.
Aan 't prikkeldraad plakte 'n plukje haren.
Je knoopte 'n zakje waarin je 't kon bewaren

als je de plaats maar bereiken kon waar 't hing.
't Was laat; op je tenen sloop je langs de barakken;
bij 't prikkeldraad kregen ze je te pakken.

Wat daarna gebeurde, wist je niet, 't ontging
je grotendeels: 'D'r vader was communist en vluchteling!'
De majoor keek je aan: 'Schiet d'r neer, dat vuile ding'.

Enkele liederen
zeven sonnetten

Aan 't strand

Nacht. De rotsen ritselden met hun geweren;
de varens, kaartspelers, slepen hun dolken van been
en gnuifden; 'n schelp, in de verte, onder 'n steen,
lag te masturberen, lag z'n revolver in te smeren.

De mossen kirden, stemden hun valse violen.
Algenvrouwjtjes, 'n mannetje tussen de benen,
hielden plots de adem in: ieder leek te verstenen:
jij stapte uit 't water, spiedde heel steels, heel verstolen

om je heen, verscholen onder je arm 'n koffergrammofoon; zacht
zette j'm op 't zand; je werd immers verwácht!

Je danste, je blonk; terwijl de oesters zongen (woeste
zingers), werd je hevig door mossen besprongen (woeste

springers); keer op keer werd je zacht verkracht;
je ontlaadde geweren: 't gebeurde haast elke nacht.

Toen ik afscheid had genomen

Toen ik afscheid van je had genomen aan 't raamkozijn.
ontstak ik argeloos 'n kaars om m'n bed te zoeken:
de ene poot stond boven 'n ravijn,
de ander leunde op 'n stapel boeken,

de derde zonk borrelend in 'n moeras,
de vierde hing uit 't raam van 'n stilstaande trein.
M'n kaars doofde uit in 't natte gras,
je stappen stierven weg achter 't coupé-gordijn.

Ik dacht: 'M'n bed staat hier erg goed verborgen,'
al verkeerde ik altijd in de angstige waan
dat jij 't ondanks alles toch precies wist te staan

op vier plaatsen tegelijk. Hoe groot dan ook, op 'n morgen,
de schrik!, toen ik 't merkte, bij m'n ontwaken:
't hoofdkussen weg, 'n grote schéur in 't laken!

Als spin

De wesp stond wel weer luid tierend
'n ei te klutsen in 'n egelsnik,
de hooimijt plaste, weliswaar weer druk brevierend,
de hoed vol van 'n dronken autokrik,

de wind liep wel weer, z'n akkertje gierend,
te emmeren met 'n ouwelijk olieblok,
en weliswaar lag de nijptang weer, driftig mierend,
voedzame puistjes te voeren aan 'n jonge vogelprik.

En ook: 't mos stond zich wel weer tot de kin
luid kakelend onder 't kroos te dompelen

en ver weg lag ook 'n volzin
in 'n dode dichtersmond schreiend te verschrompelen,

maar jij liep nog wel weer als vanouds, als spin,
woest vloekend in jezelf te mompelen!

De dichter en z'n model

De uil brandde als 'n fakkel op z'n tak
 en schreeuwde, de ratten vraten aan de maan,
 spinnen droegen op 'n baar 'n dode haan
 aan die zong; 'n slak die in jodelen uitbrak.

'n Loodlijn wurgde 'n driehoek in 'n plat vlak,
 'n elektron rende met 'n bijl uit z'n baan
 om 'n positron z'n geladen schedel in te slaan,
 'n gluisperige vonk die Kipp in brand stak.

Ik lag op 't grind, naakt, snikkend en teer,
 bloot als 'n mes...: 'Ach, m'n gitaar is gebroken,
 ik smeeek je: kus me, kus me nog één keer!'

'Neenee, ik heb juist 'n sjekje opgestoken;
 eens weende ook ik bitter, eens weende ik zeer:
 nu lig ik lui op m'n rug te roken!'

Eindelijk

Nachtvlinders paarden piepend met wilde katten.
 Stenen gaapten hun lelijke gebitten bloot.
 In 't bruisend riool speelden vier ratten
 kaart: 'n uil reed met 'n kruiwagentje door 't rood.

Nóg begreep ik 't niet: ik schudde de heg!
 Kevers ritselden met hun doornen dolken.
 Licht wandelde, steunend op 'n stokje. De weg
 giechelde, woelde, stiet 't hoofd aan de wolken.

Ook hier niet? Nee! 'n Spijkerbroek vermoordde
 'n muis, 'n vuilnisbak gilde, tolde,
 brak open en toonde z'n buik boorde -

vol koppen, waarvan 'r een krijsend in 't riool rolde.
 Eindelijk: m'n melk ruiste, m'n tepels bloedden
 toen ik je, achter 'n schutting, teder voedde.

De doden

Als 'n kleine, zwarte olielamp liep je op 't kerkhof
te branden; je sleepte je kleine, krassende krekel
aan 'n leren riempje achter je aan; in je gerafeld
jasje hield j'm warm: je vlam, je liefde voor de doden.

Je waadde teder door 't wild gesnik van de op-
standige, obstinate doden; je legde je oor te luister
naar 't klokgeluid in verkleumde, krijsende kelen;
zij, geliefden van de wormen, en de roestige sleutels.

Jij wist hoe gruwelijk hier werd geleden: de doden
die nooit dronken, zich niet verschoonden, geen platen
draaiden, geen glazen hadden voor hun kunstgebit.

Jij wist dat ze donkere, geheime liefde bedreven,
lippen zochten om hun zwart zaad te storten;
je mompelde: 'Ook de doden moeten hun pacht betalen'.

De dichters

De wind dronk van de kleine ratten in de goot;
de winter hoestte en draaide zich om op z'n stretchbed,
ver weg in de vlakte; de mieren stookten hun potkacheltje
in hun lanterfanterige, om idiote oden smekende paardekies

en schudden de kaarten; de in lange, zwarte oliejasen
geklede krekels laadden en losten hun liederen,
zwijgzaam zwoegend; 'n dronken blues kroop over 'n landweg;
in de verte de schreeuw van 'n steen, door wreed

mos besprongen; 'n populier die kirde, door 'n heks
gekieteld. De dichters in hun overall, slap hangend
als ongewassen hemden over de waslijn van de dood:

daar stond ie, rustig schoffelend in z'n pas aangelegd
tuintje met flodderbonen, Magere Hein, zonder zorgen:
de liederen leefden, maar hun dichters waren dood!

De brandnetel
zes volkse kluchten

De koffiefilter

Na je potje hinkelen
 wilde je met me gaan winkelen,
 je wilde 'n nieuwe koffiefilter kopen
 want de ouwe: dat was zo rot,
 je had je kopje al leeg gezopen
 voor 't nat was doorgedropen: 'God,
 daar kan geen mens iets voor kopen!'

zei je dan altijd
 en je had gelijk!
 Bovendien: je wilde
 wel 'ns van dat échte, milde
 vocht
 in plaats van altijd die bocht!,

zei je en je had gelijk. Maar
 je haar
 rees toch wel te berge toen je daar
 al bij de eerste slok
 van die nieuwe met 'n brok
 in je keel kwam te zitten:
 je zult - ondanks je vitten -
 toch niet gemakkelijk meer vergeten
 hoe diep je toen in de dras hebt gebeten!

't Bed

Je had je zinnen gezet
 op 'n bed
 met uitschuijfla voor teevee,
 'n pitje voor de thee,
 'n rekje met touwtjes voor 'n pias
 en 'n linnen doek voor dias.

In de grand-bazaar
 stond je wel wat raar
 te kijken
 toen daar de prijs stond te prijken
 met vier cijfers voor de komma:
 dat vond ook jij 'n hele somma!

Je hebt 't durven wagen
 de poten van 't bed stiekum door te zagen
 en toen de verkoper demonstreerde
 hoe goed 't matras dan wel niet veerde
 is ie 'r zonder pardon doorheen gezakt:
 zo'n poets had je nog nooit iemand gebakt
 't schuim op z'n lippen werd wilder en wilder
 maar, hoe vreemd, jouw glimlach daarentegen,
 alsmaar MILDER EN MILDER!

't Stipje

Je keek helemaal niet sip je
lachte toen ik wees op 't stipje
op je lief linker schaamlipje
en op 't vlekje
in je ontroerend teder nekje;
je sjekje

krulde van plezier;
't gaf geen zier
zei je, je was zó al mooi genoeg!,
en toen ik vroeg
of je dat zeker wist
toen bleek dat je je niet had vergist.

Je trok zwijgend je slipje aan,
sprong in je jurk, aan de kraan
bond je je strikken
in: hoe lang ik heb staan snikken
en je gestreeld heb over je haar,
ik weet 't niet, maar je was sindsdien onvermurwbaar!

't Springtouw

Je kwam wel wat deftig
in je balletkostuum
de gymzaal binnengelopen,
maar je bent 'r, letterlijk, weer uit gekrópen!,
want immuun
voor verwondingen was je niet. Wat ál te heftig

was je met 't springtouw omgesprongen,
voor 't goed en wel tot je was doorgedrongen
was 't stuk,
en je kreeg 'n klap van 't koord:
ONGEHOORD!
Je had nog geluk

dat ook niet 't tweede stuk
- je gaf geen kuk
meer - je raakte.
Ik denk wel dat je wraak te
kort zal schieten
tegen deze gevoelloze deugenieten!

Onder 't kroos

Ik had wel vermoed
dat die klank onder 't kroos
kwam van jouw muziekdoos,
maar wat je uitbroed-
de, wist ik niet.
En dat je zeven krekels had genomen
en ook drie van die slome
waterspinnen met fluitjes van riet,
en, voor je orkesje volledig was bemand,
daar ook nog die louche neet
volledig uitgekleet!
tussen had geplant
- met z'n kleine wiegelende borsjes
in godsnaam, hoe werd je zo losjes? -
nee, dat had ik niet kunnen vermoeden.

En kon 't je dan deren
dat ik in m'n woede
bij verdwijn van dat laatste resje
fatsoen, je orkesje
weigerde te subsidiëren!?

De netel

Je had vanmorgen alle ramen opengezet
omdat je zei dat je 'n spook
rook,
maar je had 'r niet op gelet
dat bijna alle bloempotten
van binnen waren gaan rotten!

Toen 'r dan ook een omlaag viel
en langs je hiel
op de grond terecht kwam,
toen had je weliswaar geen schram,
maar, hoewel je je niet had bezeerd,
je hebt je toch maar weer al te duchtig geweerd!

Plant na plant brak je af,
niets ontkwam, geen kaf
van koren scheidde je
en, eerlijk gezegd, ik benijdde je
niet, toen je daar in die antieke ketel
greep in die, daar stiekum door mij neergeplante, netel!